

DRAUGAS

PERIODICALS
October 13,
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SPALIO - OCTOBER 13, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10/12/99
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 199
Kaina 50 c.

Naftos ūkio klausimai kasdien suburia Lietuvos vadovus

Vilnius, spalio 12 d. (Elta) — Artėjant numatytai derybų su „Williams“ pabaigai, vis dažniau pasitarti susitinka aukščiausieji Lietuvos pareigūnai.

„Gali būti, kad tokie pasitarimai prezidentūroje vyks ir rytoj, ir poryt“, sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė, komentuodama antradienį vykusį prezidento Valdo Adamkaus susitikimą su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu ir ministru pirmininku Rolandu Paksu.

Tačiau išsamiau apie šį susitikimą nebuvo informuojama. Pažymėta tik, kad aptarta derybų su „Williams“ eiga, nes, pasak atstovės spaudai, „derybos artėja ar bent jau turėtų artėti į baigiamąją fazę“.

Kaip žinoma, numatyta, kad sutartys su investuoti į susivienijimą „Mažeikių nafta“ ketinančia JAV bendrove „Williams“ bus suderintos ir paruoštos tvirtinimui dar šią savaitę, o pasirašytos iki spalio 29 dienos. „Prezidento pozicija aiški ir nesikeičianti: derybos trunka aštuoniolika mėnesių ir reikia apsispręsti, ką toliau daryti“, pažymėjo atstovė spaudai.

Pasak Seimo pirmininko, „kalbėta apie tas naujas problemas, kurias visbando kas nors sudaryti, kad sutruktų kontraktų pasirašymą“. Parlamento vadovas nepatikslino, kokios tai problemos.

Be to, prezidentūroje aptarti reikalai, susiję su naftos tiekimo „Mažeikių naftai“. Nuo ketvirtadienio „Mažeikių nafta“ turėtų sulaukti apie 60,000 tonų naftos. Gavusi tokį kiekį naftos, įmonė galės minimaliu pajėgumu dirbti iki kito trečiadienio. Del žaliavos stygiaus „Mažeikių nafta“ buvo planuojama sustabdyti spalio 8-osios vakarą.

Nušalintas „Mažeikių naftos“ vadovas

Tik porą mėnesių „Mažeikių naftai“ vadovavęs Vidmantas Macevičius bus atleistas iš generalinio direktoriaus pareigų. Tai, pasibaigus premjero Rolando Pakso ir ūkio ministro Eugenijaus Maldeikio susitikimui patvirtinto premjero atstovės spaudai Jonas Čekuolis.

Pasak jo, naujasis „Mažeikių naftos“ vadovas bus laikinai nušalintas nuo pareigų, kadangi šioje sudėtingoje situacijoje V. Macevičius trūksta patirtimo, jis nelaukiu pateikia kai kuriuos dokumentus, netinkamai tariausi su bendrininkais.

Del konkretaus asmens, kuris galėtų užimti susivienijimo generalinio direktoriaus pareigas, kol kas nekalbama. Nors J. Čekuolis nepaneigė, jog konkretūs kandidatai vyriausybėje buvo minimi.

Ūkio ministras premjerą informavo, kad antradienį buvo kreiptasi į visas naftos verslo sferas ir jau gauti keli pasiūlymai. Trečiadienį į Vilnių atvyksta Rusijos įmonės „Jukos“ atstovai.

J. Čekuolis žodžiais, vyriausybė ragina ir strateginį „Mažeikių naftos“ investuotoją JAV bendrovę „Williams“ aktyviau dalyvauti naftos tiekimo paieškose.

Ūkio ministerija vienodai vertina visus verslo bendrininkus

Ūkio ministerija kategoriškai paneigė spaudos pranešimus, kad ji ignoruoja vienus Rusijos naftos tiekėjų, teikdama pirmenybę kitiems.

„Ūkio ministerija pabrėžia, kad teiginiai, esą Rusijos naftos bendrovė „Jukos“ yra ignoruojama ir Ūkio ministerijos vadovai vengia kalbėtis su šios bendrovės atstovais, visiškai neatitinka tikrovės“, rašoma antradienį išplatintame Ūkio ministerijos atstovo spaudai pranešime.

Pasak pranešimo, spalio 5 dieną „Jukos“ atstovai susitiko su ūkio ministru Eugenijumi Maldeikiu ir išsakė savo pasiūlymus dėl ilgalaikio naftos tiekimo „Mažeikių naftai“, pradedant 2000 metais. „Informacijos apie „Jukos“ ketinimus dar šiais metais pateikti 100,000 tonų naftos Ūkio ministerijai negavo“, teigia ministro atstovas Jonas Blinštrabas.

Jis pabrėžė, kad sandorius dėl naftos žaliavos tiekimo sudaro pats susivienijimas „Mažeikių nafta“. Be to, praėjusių metų kovo 17 dieną Ūkio ministerija ir JAV bendrovė „Williams International“ pasirašė susitarimą, pagal kurį strateginiam investuotojui suteikti įgaliojimai derėtis su Rusijos transportuotojais bei Vakarų naftos verslovėmis dėl naftos tiekimo ir transportavimo sutarčių.

„Williams“ pasiūlyta skirti savo atstovą į pirmadienį E. Maldeikio sudarytą darbo grupę, kuri ves „Mažeikių naftos“ ir busimų naftos tiekėjų derybas.

Ūkio ministerija taip pat paneigė spaudos pranešimus, kad dėl „Mažeikių naftos“ generalinio direktoriaus Vidmanto Macevičiaus skyrimo buvo konsultuotasi su susivienijimu „LUKOil“. „Jokių konsultacijų ne su „LUKOil“, nei su kitais žaliavos tiekėjais del kurių nors pareigūnų skyrimo niekada nebuvo. Tokie tariami faktai, kaip ir interpretacijos dėl tariamų derybų su žaliavos tiekėjais Irane, neatitinka tikrovės“, rašoma pranešime.

Prezidentas pasirašė įstatymų paketą dėl „Mažeikių naftos“

Vilnius, spalio 12 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus antradienį pasirašė prieš savaitę Seimo priimtus šešių įstatymų paketą, susijusio su investicijomis į „Mažeikių naftą“, pataisais.

Opozicinės Socialdemokra-

* Vyriausybė išsprendė

„Siemens“ susivienijimo plėtrai problemą — „Sodros“ valdomi gamybiniai pastatai bus perduoti Valstybės turto fondui ir parduoti investuotojui, galinčiam sukurti papildomų darbo vietų. „Sodrai“ už pastatų 3,6 milijono litų bus sumokėta iš Privatizavimo fondo. Vokietijos firmos „Siemens“ plėtra Lietuvoje stringa jau visus metus — apie 1,000 naujų darbo vietų žadantis sukurta susivienijimas iki šiol negalėjo pradėti paruošiamųjų žemės darbų naujos gamyklos statybai bei perimti „Sodrai“ priklausantį pastatą. (BNS)



Rugpjūčio 8 dieną Lietuvos ambasada Vašingtone surengė gražų renginį, skirtą Illinois valstijos ir Lietuvos draugystei, kuri užsimezgė tarp Lietuvos diplomato ir Illinois valstijos draugijos (Illinois State Society) 1997-99 metais Vyšnių žydėjimo festivalių metu.

Nuotr.: Pobuvyje dalyvavo — (iš kairės) Illinois valstijos draugijos prezidentas John S. Maxson, JAV senatorius Richard J. Durbin, Illinois Paveldo apdovanojimą (The Illinois Heritage Award) — bronzinę JAV prezidento Lincoln statulėlę — gavęs Balzeko Lietuvos kultūros muziejaus įsteigėjas ir direktorius, Lietuvos kultūros mecenatas ir propaguotojas Illinois valstijoje Stanley Balzekas, Jr, JAV senatorius Peter G. Fitzgerald, Lietuvos ambasadorius Vašingtone Stasys Sakalauskas.

Seimo vadovas siūlo „laisvę“ advokatų atlyginimams

Vilnius, spalio 12 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis parengė projektą pakeisti Advokatūros įstatymo straipsnį, kuris draudžia iš anksto susitarti, kad užmokėstis advokatui priklausau nuo bylos baigties.

V. Landsbergio projekte siūloma leisti advokatui iš anksto užsiprašyti trečdaliai laimėto ieškinio sumos, rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

Kai kurie teisininkai mano, kad tokia įstatymo pataisa gali paskatinti teisejus ir advokatus susitarti, kad paskui pasidalytų priteistą ieškinį.

Ši įstatymo pataisa sutapo su pastaruoju metu išryškėjusiu aukštų pareigūnų siekiu tapti advokatais. Į advokatų sąrašus neseniai buvo įtraukti vidaus reikalų ministras Česlovas Blažys, Policijos departamento generalinis komisaras Visvaldas Rackauskas, prieš tai šias pareigas ėjęs Kęstutis Šalkauskas, šios ministerijos sekretorius Vytautas Skapcevičius, buvęs vidaus reikalų viceministras Arvydas Svetulėvičius.

V. Landsbergio siūlymų keisti Advokatūros įstatymą prieštarauja patys advokatai.

Tuo tarpu pats Seimo pirmi-

ninkas atmetė teiginį, esą „išėjusi atstovauti advokatų interesams“.

Antradienį išplatintame jo atstovės spaudai pranešime teigiama, jog V. Landsbergio siūloma Advokatūros įstatymo pataisa leistų žmonėms, ku-

riems trūksta lėšų, apmokėti advokatui už jo paslaugas, ryžtingiau išsieškoti atlyginimą už žalą. „Šiuo metu visiškai nekaltam žmogui gali būti padaroma didžiulė fininė žala, tačiau jis nesikreipia į teismą, nes neįstengia apmokėti advokatui“, rašoma pranešime.

Lietuva pažangiai sprendžia pabėgėlių reikalus

Vilnius, spalio 12 d. (BNS)

— Lietuva per pastaruosius trejus metus padarė didelę pažangą, kurdama teisės aktus ir institucijas, susijusias su pabėgėlių reikalais, sako Jungtinių Tautų Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro Regioninės atstovybės Baltijos ir Šiaurės valstybės atstovas Gary G. Troeller.

Stokholme dirbantis pareigūnas antradienį Vilniuje susitiko su vidaus reikalų viceministru Juozu Galginičiu.

G. G. Troeller domėjosi pabėgėlių statuso įstatymo projektu ir pažadėjo pagalbą jį rengiant.

Jungtinių Tautų pabėgėlių komisaro atstovas susitikime domėjosi, ar Lietuvos teisės aktuose numatyta galimybė suteikti laikiną prieglobstį užsienio piliečiams, negavusiems pabėgėlio statuso.

Dabar Lietuvoje yra 19 užsieniečių, kurie prašo leidimo gyventi Lietuvoje del humanitarinių priežasčių. Nutarimo projekto dėl tokių leidimų išdavimo artimiausiu metu bus pateiktas vyriausybei.

Viceministras J. Galginitis antradienį taip pat susitiko Tarptautinės migracijos organizacijos Helsinkio regioninės atstovybės Baltijos ir Šiaurės valstybės Vilniaus įstaigos vadove Audra Sipavičiene, kuri supažindino jį su Tarptautinės migracijos organizacijos projektais.

Pagal vieną iš šios organizacijos programų buvo gautas finansavimas daugiau tūkstančių nelegalių migrantų kelionėms iš Lietuvos į tėvynę apmokėti. Lietuva tikisi, jog ši programa bus tęsiama ir toliau.

Karo veteranai nenori kryžiumi pagerbti žuvusių

Vilnius, spalio 12 d. (BNS)

— Lietuvoje gyvenantys sovietų kariuomenės karo veteranai nusiuntė pagiežingą laišką į Maskvą, kad sutruktų Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio idėją Rusijoje kryžiumi pagerbti 16-sios lietuviškosios šaulių divizijos atminimą.

Laiške Rusijos Federacijos tarybos pirmininkui ir Oriolo srities gubernatoriui Jegor Strojev Lietuvos antihitlerinės koalicijos karo veteranų organizacija kaltina V. Landsbergį „dviveidiskumu“ ir prašo „atsaukti šį renginį“.

V. Landsbergis, pernai lap-

kritį padėjęs gelii prie paminklo 16-tosios divizijos kariams Aleksejevoje, Oriolo rajone, pasiūlė Oriole pastatyti kryžių kritusiems mūšyje.

Medinis kryžius jau baigiamas dirbdinti Kaune.

Tačiau karo veteranai, kurių laišką paskelbė Vilniaus dienraštis „Echo Litvy“, ryžtingai protestuoja prieš kryžiaus statymą, nes, pasak jų, „daugelis žuvusių Oriole srityje 16-tosios divizijos karių buvo tikri ateistai-komunistai“, be to, divizijos gretose kovėsi daug rusų, žydų, totorių ir kitų tautybių žmonių.

„Katalikų kryžius virš jų kapų ir atminimo, mūsų pozicijų — pasityčiojimo gestas“, rašo karo veteranai. Divizija 1942 metais buvo suformuota Lietuvos kompartijos CK ir marionetinės LTSR vyriausybės prašymu, nutarus Sovietų Sąjungos valstybės

Europos Komisija rekomenduos pradėti stojimo derybas su Lietuva

Bruselis, spalio 12 d. (Reuters-BNS) — Europos Komisija (EK) turėtų pasiūlyti pradėti tikrąsias stojimo derybas su dar šešiomis narystės Europos Sąjungoje siekiančiomis valstybėmis, antradienį pareiškė Europos Sąjungos (ES) atstovai.

Trečiadienį bus paskelbta nauja ES ataskaita apie 13-os kandidatų padarytą pažangą. Manoma, kad ataskaitoje bus rekomenduota pradėti tikrąsias derybas su Lietuva, Latvija, Slovakija, Bulgarija, Rumunija ir Viduržemio jūros Maltos sala. Jos prisijungtų prie šešių kitų valstybių, su kuriomis jau vedamos tiesioginės derybos.

ES jau oficialiai derasi dėl narystės su Lenkija, Čekija, Vengrija, Slovėnija, Estija ir

Kipru. Spartesnes derybas su šiomis valstybėmis buvo pradėtos 1998 m. kovą, ir šios kandidatas nori, kad į ES jos būtų priimtos 2002 metais.

Tikimasi, kad trečiadienį bus rekomenduota atsakyti kandidatų skirstymo į pirmąją ir antrąją grupes. Tokiu atveju, šis skirstymas galėtų būti panaikintas per gruodžio mėnesį įvyksiantį ES viršūnių susitikimą Helsinkyje.

Turkija taip pat prašosi priimama į ES. Tačiau oficialios derybos su ja kol kas nebus pradėtos, nes ES tebekelia susirūpinimą žmogaus teisių pažeidimai šioje valstybėje. Vis dėlto, taisantis Turkijos santykiams su Graikija, ji gali būti pripažinta oficialia kandidate į ES nars.

Tarptautinėje pinigų plovimo byloje minimas Lietuvos bankas

Vilnius, spalio 11 d. (BNS)

— Rusijos televizijos žurnalistas teigia turį dokumentų, įrodančių, jog tarptautinėje pinigų plovimo sukčiavimo byloje dalyvavo Lietuvoje įregistruotas bankas „Snoras“.

Pirmadienį Vilniuje leidžiamas žurnalas „Ekstra“ rašo, jog per Rusijos televizijos kanalą ORT buvo parodyta laida, kurioje vėl šmėstelėjo informacija apie „Snoro“ banką. Laidoje buvo parodyti dokumentai, kuriuose nurodoma, jog pinigai už prestižinių namų statybą Maskvoje 1997 metais rangovams buvo pervadinėjami per „Snoro“ banko korespondencinę sąskaitą banke „Bank of New York“.

Televizijos laida tyrė Maskvos mero Jurij Lužkov „Seimos“ nario Andrej Baturin finansines sukybes su Vokietijos bendrove „Mabetex Project Engineering GmbH“. Su ja A. Baturin palaikė ryšius kaip namų Maskvoje užsakovas.

Praėjusį antradienį Amerikos Federalinė prokuratūra paskelbė kaltinimus asmenims ir bendrovėms, susijusioms su Rusijos pinigų plovimo byla. Užsienio agentūrų pranešimuose teigiama, jog Rusijos mafija per „Bank of New York“ sugebėjo „išplauti“ 7 mlrd. JAV dolerių.

Rugpjūčio mėnesį Lietuvą iš JAV buvo pasiekusios žinios, kad pagrindinė pinigų plovimo aferos figūra yra Semion Mogilevich bei jo firma „YBM Magnex“. Pasak „Ekstros“, 1996 metų birželio-liepos mėnesiais „YBM Magnex“ per „Snorą“ pervedė keliasdešimt

milijonų JAV dolerių.

Informaciją apie galimą Kanados bendrovės „YBM Magnex“ pinigų plovimą per „Snorą“ atidarytas sąskaitas Lietuvos Mokesčių policijos Pinigų plovimo prevencijos skyrius iš JAV teisėsaugos institucijų gavo vasario mėnesį. Tyrimas iki šiol nebaigtas.

JAV pareigūnai tyrė ir „YBM Magnex“ įmonės „United Trade“ veiklą. Kaip rašo savaitraštis „Ekstra“, paaiškėjo, kad ši firma per „Snoro“ banką yra pervedusi 32,2 mln. JAV dolerių.

„Kokia čia sensacija? Per mūsų banką kiekvieną dieną atliekama po dešimt tūkstančių pervedimų, turime 90 tūkstančių klientų, tai negi tikrinsime kada ką pervedėme?“, tokius „Snoro“ banko vadovų žodžius cituoja „Ekstra“.

* Gyventojų santaupos, laikytos buvusio SSRS ekonominio ryšio su užsienio banko („Vnešekonombank“) Lietuvos skyriaus bus atkuriamos per Lietuvos taupomąjį banką, o išmokamos nuo 2000 metų liepos 12 dienos. Tokį indėlių atkūrimo projektą vyriausybė siūlo Finansų ministerijai. Santaupos bus apskaičiuojamos pagal 1992 metų kovo 15 dieną buvusio indėlio likutį, perskačiuotą į JAV dolerius, laikantis tų pačių metų kovo 11 dieną nustatyto oficialaus „Vnešekonombank“ kuro. Vėliau ši suma perskačiuojama į litus pagal šių metų sausio 1 dienos oficialų JAV dolerio ir lito kursą. Atkūriamų santaupų suma negalės būti didesnė kaip 6,000 litų, įskaitant ir išmoketas kompensacijas.

* Valstybinio socialinio draudimo fondo („Sodra“) biudžeto deficitas spalio 1 d. buvo 381 mln. litų. „Prognozuojame, kad metų pabaigoje biudžeto deficitas bus 400 mln. litų arba dar daugiau“, sako „Sodros“ direktoriaus pavaduotoja Česlova Zubulienė. (BNS)

KALENDORIUS

Spalio 13 d.: Edvardas, Eduardas, Mintaras (Mintai), Nortautė, Norutis, Venancijus, Vilnė.

Spalio 14 d.: Šv. Kalikstas, Fortunata, Lakštuonė, Mindaugas, Rimvydas, Vincentas.



SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

„LITUANICOS“ AUKSINIO JUBILIEJAUS ŠVENTĖ

Šiais metais nemažai Lietuvių Skautų sąjungos vienetų Amerikoje, Kanadoje, Australijoje ir kitur švenčia 50 metų veiklos sukaktį. Kai kurie vienetai šią sukaktį švęs 2000 metais ar kiek vėliau. Šiais metais auksinio jubiliejaus šventę 1999.10.02 turėjo LSS Brolijoje didžiausias „Lituanicos“ tuntas Čikagoje.

Apie „Lituanicos“ tunto skautiškų vienetų 50-ties metų veiklos kelią plačiai jau rašyta „Skautybės kelyje“. Šiame dienraščiui „Draugo“ skautų skyriuje „Skautybės kelias“, kuris šiuo metu irgi švenčia 50 metų jubiliejų (pradėtas redaktoriaus v.s.l. Alfonso Valatkaicio 1949 m. spalio mėnesį), lyg veidrodelyje atspindėjo per 50 metų labai plati Čikagos „Lituanicos“ tunto skautų vienetų veikla. Buvo metai, kai „Lituanicos“ skautų tuntas turėjo 600-400 skautų ir vadovų. Švenčiant auksinį jubiliejų tuntas dar turi arti 200 narių ir vadovų, ir vis dar yra didžiausias Brolijoje. Per 50 metų „Lituanicos“ tunti vadovavo 24 tuntininkai. Septyni jų jau iškeliavę į Anapilį.

Šauni jubiliejinė šventė

Auksinis „Lituanicos“ tunto veiklos jubiliejus buvo atšvęstas pokyliu puošnioje Willowbrook Ballroom saleje, Čikagos priemiestyje, š.m. spalio 2 d. Pokylėje dalyvavo arti 200 asmenų. Jų tarpe buvo tunto vadovai, tunto veteranų dalis, Seserijos vadovės, svečiai ir viešnios. Čia buvo ir tunto veiklos fotografijų parodėlė. Čia atkeliavo ir „Lituanicos“ tunto 50 m. jubiliejinis leidinys.

Pokylis prasidėjo malda, kurią sukalbėjo v.s. fil. Antanas Pauzuolis. Po maldos buvo gausi vakarienė. Po jos salės šonų ekranuose malonu buvo stebėti ir prisiminti tunto vienetų, stovyklų, švenčių vaizdus per 50 metų video juoste, kurią iš nuotraukų paruošė Arvydas Reneckis. Tunto veiklos vaizdus ekrane lydėjo skautiškos dainos ir maršai. Čia betruko tik „Tauro ragų“ orkestro, kuris skambėjo stovyklose Rako miške. Į vaizdajuostę netilpo visi tunto 50 metų veiklos vaizdai. Tam būtų reikėję visos paros. Gal pusvalandis vaizdų buvo labai gera programos dalis.

Šventę raštu sveikino LSS

Tarybos Pirmijos pirmininkė v.s. Birutė Banaitienė, LSB Vyriausias skautininkas v.s. fil. Alb. Sekas, Vidurio rajono vadovas v.s. Gediminas Deveikis, Detroito „Baltijos“ ir „Gabilijos“ tuntų tuntininkas ir tuntininkė „Sietuvos“ vyr. skaučių draugovė. Žodžių šventės dalyvius sveikino „Lituanicos“ tunto dabartinis, 24-asis tuntininkas ps. fil. Ričardas Chiapetta. Malonu buvo klausytis jo trumpos sveikinimo kalbos, gera lietuviška tarsena. Kazkodel nebuvo daugiau sveikinimų žodžių, kai saleje buvo Seserijos Vyriausias skautininkė ir sesių tuntu tuntininkės.

Po sveikinimų nuaidėjo „Lituanicos“ tunto tuntininkų maršas. Jame per salę prie garbės vietų atzygiavo 1950-1951 metų tuntininkas s. Bronius Gurenas ir šie tuntininkai: ps. Viktoras Kučas, ps. Modestas Jakaitis, s.fil. Romas Rupinskas, s.fil. Gintaras Placas, ps. fil. Audrius Remeikis, j.ps. Marius Naris ir ps. fil. Ričardas Chiapetta, kuris labai sklandžiai vedė visos šventės programą. Visiems čia esantiems tuntininkams (jų 9 šventėje negalėjo dalyvauti), pjaustant jubiliejinį tortą buvo sudainuota tradicinė tunto daina ir, visiems dalyviams pakelus šampano taures, buvo „Ilgiausių metų“ linkėjimai.

Prie trankios „Nemuno“ kapelos muzikos buvo smagiai pasišokta ir pabendrauta.

Tunto jubiliejinis leidinys

Jubiliejinis „Lituanicos“ tunto leidinys — „Lituanica 50“, redaguotas v.s. Alės Namikienės su 7 bendradarbiais yra graži jubiliejinė dovana „Lituanicos“ skautų tuntui. Leidinys žurnalo formato, turi 40 puslapių su 62 nuotraukomis, duoda išsamią informaciją kas kada tuntui vadovavo, apie tunto draugoves ir laivus dešimtmečiuose ir draugininkų bei laivų vadų nuotraukas. Išvardinamos tunto bei Brolijos stovyklos ir jų vadovai, kuriuose 42 kartus teko stovyklauti tunto vienetais. Paminėti ir penki Brolijos vyriausieji skautininkai, kuriuos Brolijai davė „Lituanicos“ tuntas ir visa eilė kitų tunto narių,ėjusių vadovų pareigas LSS bei Brolijos, ASS ir LSS stovyklose ir vaduose.

Plačiau aprašyti dabartiniai



Lietuvos Vyriausybės atstovas jaunimo reikalams dr. Remigijus Gaška (dešinėje) žygin dviračiais po Lietuvą išvykstantiems Akademinio Skautų sąjungos nariams įteikia Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą Akademinio Skautų sąjungos 75 metų sukakties proga. Antras iš deš. — v.s. fil. kun. Antanas Saulaitis, S.J., Lietuvos ir Latvijos jezuitų vienuolijos provincijolas.

VIENO DVIRATININKO IŠPŪDŽIAI

„Academia 1999“
Akademinio Skautų Sąjungos
75 metų Jubiliejaus žygis Lietuvoje,
1999 m. rugpjūčio 14 - 22 d.

Žygis dviračiais buvo organizuojamas bendromis jėgomis Amerikos ir Lietuvos akademikų skautų siekiant skatinti glaudesnius ryšius, geresnį vieni kitų supratimą ir norint išjudinti bendrą veiklą, kas, atrodo, abejose Atlanto pusėse yra labai pageidaujama visų mūsų narių. Taigi, prie šio renginio visa širdimi prisijodė Lietuvos akademikai ir susilaukė keturių drašulių iš „varkų“, būtent: fil. Jonas Valiulis iš Bostono, sl. Valytė Valiulytė iš Montrealio, fil. Andrius Tamulis iš Čikagos ir fil. Rimantas Griškėlis iš Čikagos.

„Lituanicos“ tunto vienetai, jų nariai ir vadovai, su vienetų nuotraukomis.

Leidinio aprašymai ir nuotraukos neduoda 50 metų „Lituanicos“ tunto veiklos vaizdo, ypač ankstyvesnio, tunto žydėjimo laikotarpyje. Be abejo, jų daugiau yra ankstyvesniuose „Lituanicos“ tunto leidiniuose, bet kas juos dar turi iš dabartinių narių ar vadovų? „Lituanicos“ tunto 50 m. veiklos leidinyje reikėjo parodyti ir pagrindinius viso laikotarpio tunto veiklos momentus, jų nuotraukas, leidinio paruošimui skiriant daugiau laiko, daugiau bendradarbių ir daugiau puslapių. Gal per trumpą laiką leidinio redaktore v.s. Alės Namikienės įdėjo labai daug pastangų ir atliko didelį darbą, tačiau didžiajam „Lituanicos“ skautų tuntui, jo istorijai, reikėjo platesnio 50 metų jubiliejaus leidinio, nes sunku tikėtis, kad kas jį bešleis švenčiant sekancijų dešimtmečių sukaktis.

j.v.s.fil. Bronius Juodelis

Numatytas maršrutas vedė mus iš Vilniaus link Aukštaitijos. Kelionė keturių dienų ir apie 200 km ilgio baigiasi prie ežero, tarpe Salako ir Dukštos miestelių.

Vilniuje atvykome keletą dienų prieš žygį ir visi savais reikalais blaškėmės visą dieną prieš kelionės pradžią. Susirinkome dviračių parduotuvėje rinktis dviračius. Dviračiai visi nauji, gražūs, blizgi, net gaila tokius vežti laukan. Salakom savininkui, kad tokie gražūs jau nebegrįs. Tačiau jis numojo ranka, pareiškė pasitikėjimą mumis, kad jie bus sugrąžinti, atseit, kaip gi skautai gali kitaip pasielgti? Nuomos kaina nuostabi — 15 litų už dieną. Kai kurie mūsų vietiniai tūm savus dviračius, tai jiems niuomavimas neaktualu. Tačiau mūsų kitiems kitiems išleisti nėra. Valytė vieništelė atsigabeno savąjį iš Montrealio, fil. Andrius reikiėjo nuomot. Susitarėm kita dieną, šeštadienį, susitikti 12 val. p.p. prie Santuokų rūmų Vilniuje. Ten išleisime fil. Rasą Sprangauskaitę ir naująjį gyvenimą, o patys trauksime prie Prezidentūros rūmų pradėti žygį.

Atėjo laikas susidėti stovyklinius reikmenis, palikti tai kas nebūtina, nes patys viską turime gabenantis dviračiais. Senj. Tomas Vaitiulis ir senj. Marius Žukauskas vieninteliai važiuoja automobiliu veždami palapines ir maistą. Mūsų dviratininkų susirens 10 ir viena labai jauna kandidatė Ulytė, vos pusantros metų, tai fil. Jolitos (Buzaitytės) ir Irmanto Kašalynų dukrytė. Mūsų tarpe taip pat bus fil. Gediminas Lėšmaitis — Lietuvos Akademikų pirmininkas, ir senj. Aurimas Pautienius. Be jų pagalbos ir supratimo ši kelionė būtų buvusi žymiai sunkesnė.

Pradžią: Šeštadienis, 1999 m. rugpj. 14 d., Vilnius

Pagaliam pradžiai Susirinkę prie Santuokų rūmų, išlydim jaunuosius laimes takais, o mes, dviratininkai, pasipuošę „Draugystės“ marškinėliais, sukame link Prezidentūros. Ten mūsų laukia Remigijus Gaška, narsus skautiškos veiklos rėmėjas Lietuvoje, ir mums įteikia garbingą prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą šia ypatinga 75-to Jubiliejaus proga. Žinoma, gaila, kad pats prezidentas negalėjo dalyvauti, tačiau jis tuo laiku atostogavo kitur. Išlydėti mus

atėjo ir fil. kun. Antanas Saulaitis, fil. Rūta ir fil. Edmundas Kulikauskai ir „Kernavės“ tunto tuntininkė, kurios pavardės taip ir neužsirašiau. Po trumpų atsisveikinimų, pagaliau sėdom ant dviračių ir patraukėme link Aukštaitijos.

Per Vilnių dviračiais važiuoti ne taip jau smagu — daug automobilių, siauros gatvės ir iš pradžių dar neprispratę prie naujų dviračių. Nusileidom žemyn važiuoti Neries parkrante. Daug ramiau ir maloniau. Pagaliau išėjome iš centro ir pradėjome jaustis laisvesni. Saulutė šilta, vėjelis gaivina, gamta graži, jaunatviška nuotaika stumia mus visus. Nesinori per daug atvirai džiaugtis ta laime, kad pagaliau esame čia ir keliaujame po tiek mėnesių ruošos ir kalbų. O ta idėja kilo prieš metus dar Tautinėje stovykloje, kuri jau atrodo kažin kur praeityje.

Kadangi kelionę palyginant vėlai pradėjome, pirmos dienos žygis nenuostabus. Nuvažiuojame maždaug 40 km iki Glitiškės ežero, kur broliai Tomas ir Marius jau mūsų laukia su maistu ir palapinėmis. Tačiau tik laukia. Pasistatyti viską reikia patiems ir maisto gaminimas dar prieš akis, o jau beveik 8 v.v.! Visi griežiamės darbo. Statom palapines, susieškom ir kertam malkas, kuriam laužą ir verdam iš ežero pasisemto vandens, nes jokių įtaisų ar patogių nėra. Čia laukia, ne pastovi stovyklavietė. Pratina mes prie aplinkos, nes darosi aišku, kad tokia bus ir rytojaus padėtis. Nori apsiprausti? Maukis batus ir lipk į ežerą. Nori atsigerti, lauk kol užvirs vanduo. Nori valgyti? Darykis! Čia tarnų nėra ir nebūs.

Bendromis jėgomis sustatom net 7 „alpių“ palapines, užkuriam laužą, surišam trišakį ir pasikabinam juodą puodą pilną vandens. Vakarienes visi kantriai laukiam. Bent taip atrodo paviršutiniškai! Kai tik pirmi duonos, dešros, pomidorų, agurkų ir sūrio sumuštiniai padaromi, visi sukasi aplink ir laukia kas pirmas ims. Neilgai reikėjo laukti! Neilgai ir sumuštiniai laikėsi. Vos

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patysime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$115.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimkelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

ARAS ŽILLOBA, M.D.

INDRE RUDAITIS, O.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

1020 E. Ogden Ave., Suite 310

Naperville, IL 60563

Tel. (630) 527-0090

3825 Highland Ave.,

Tower 1, Suite 3 C

Downers Grove, IL 60515

Tel. (630) 435-0120

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.

Fellow: American Academy of

Family Practice

SEIMOS GYDYTOJA

320 W. 61st Ave. (219) 947-5279

Holet, IN 46342 Fax (219) 947-6236

DR. PETRAS KISIELIUS

INKSTŲ GYDYTOJAS

Center for help,

1200 S. York, Elmhurst, IL 60126

630-941-2609

Valandos susitarim.

NIJOLĖ STANKEVIČIŲ, M.D.

Board Certified, Internal Medicine

Valandos jūsų patogumui

Holy Cross Professional Pavilion

3 fl. South

Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.

Chicago, IL 60629

Tel. 773-471-7879

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyt. su Northwest un-to

diplomui, lietuviams suvarkys dantis

už prieinamą kainą. Pacientai

primami absoliučiai punktualiai.

Susitarimai (kalbėti angliškai)

Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbama lietuviškai

6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą

valandos pagal susitarimą



„Lituanicos“ tunto 50 metų sukaktuviniame pokylėje dalyvavo 8 iš buvusių 24 tuntininkų. Iš k. Gintaras Placas, Romas Rupinskas, Modestas Jakaitis, Viktoras Kučas, Bronius Gurenas, dabartinis tuntininkas Ričardas Chiapetta, Marius Naris ir Audrius Remeikis.

Nuotr. Jono Tamulaičio



Žygininkų dviračiais pirmos dienos stovykla paežerės pievoje.

Nuotr. R. Griškėlio

ARTŪRAS VAZBYS

Ekspremjero laiškas savo įpėdiniui R.Paksui naujosios vyriausybės šimtadienio proga labai jau primena klasikinį pasakos apie Pelėnę motyvą. Laikrodžio dūžiams išmušus pusiauaktį, stebuklingi kera! išsisklaidė ir nuostabioji princesė vėl tapo paprasta mergele, grakštieji žirgai virsto žiurkėmis, o karieta — moliūgu. Analogijos tikroviškumo var dan pameginkime išsivaizduoti, jog princesė kažkokių būdu buvo pavykę tapti ne Pelėnei, bet vienai iš jos pamotės dukterų, ir turėsime prieš akis išbaigtą G. Vagnoriaus II pavaišlą. „Tvirtai tikiu, jog Respublikos prezidento ir Seimo daugumos remiama vyriausybė dar gali išsaugoti šalies ekonominį stabilumą, jei bus atsisakyta populistinės finansų ir mokescių politikos, dėl kurios valstybės biudžeto įplaukus staiga nukrito žemiau 1997 m. lygio, o Lietuvos akis pavojingai stumiamas į sunkią finansinę ir valiutinę krizę“, — rašo buvęs premjeras savo politiniame pareiškime, kažkodėl pavadintame pranešimu spaudai. Iššifravus šią G. Vagnoriaus siunčiamą žinią, ji skambėtų taip: „Prezidento ir Seimo pirmininko pasirinktas premjeras nesugeba vadovauti vyriausybei, nes vienintelis žmogus, kuris apskritai ką nors sugeba, esu aš. Manęs vyriausybės vadovo poste nėra, todėl valstybėje ištiks ekonominė ir pinigų krizė. Pasistengsiu padaryti viską, kad taip ir atsitiktų. Atsakomybė už tai teks ne tik R. Paksui, bet ir ji pasirinkusiems asmenims“. G. Vagnoriaus pareiškimo tekstas ne tik įdomus, bet ir vertingas — jame yra pasleptas politinių veiksmų planas. Šis planas pradėtas įgyvendinti dar praėjusių metų pabaigoje, svarstant 1999 m. biudžeto projektą. Tuometinis vyriausybės vadovas atkakliai tvirtino, jog prognozuojamas ekonomikos augimas leidžia planuoti 14,5 procento didesnę biudžeto pajamas nei 1998 m. Kai kurie ekonomikos ekspertai niekaip negalėjo suprasti, kas vertia G. Vagnorių priimiiti tokius nerealius įsipareigojimus. Šiandien jie, matyt, žino atsakymą — neįgyvendinamą biudžetą G. Vagnorius planavo ne sau, bet tam, kuris bus po jo, vadinasi, jau tada buvo apsisprendęs atstatyti dvi. Po to

prasidėjęs konfliktas su prezidentu — pagreitinis ir valstybės vadovo provokavimas nebuvo paprastos proto apėmimas, kaip kad galėjo pasirodyti, bet rėmėsi kruopščiai parengta strategija. Viskas buvo apgalvota iki smulkmenų, numatyta netgi tikslus atsisistatydinimo laikas. Lietuvos bankui pervedus į biudžetą savo 1998 m. pelną, padarius pridėtinės vertės, konsulinio ir kitų mokesčių įskaita, susidarė apie 130 mln. litų papildomų pajamų. Īmta kurti iliuzija, kad nuo balandžio mėnesio mokesčių surinkimas pagerėjo, metų pradžios nesklandumui įveikti, todėl G. Vagnorius pasitraukia, išsprendęs visas problemas ir net palieka savo įpėdiniui stambų kraitį, žinoma, kukliai nutylint, jog biudžete užprogramuotas deficitas — daugiau 100 mln. litų per mėnesį. Privatizavimo fondas išsėstas, valstybės skolinimosi galimybės išnaudotos, įsipareigojimų indėlininkams ir kitoms socialinėms grupėms atšaukti neįmanoma, o paliekamas kraitis tėra tik skolin-tos lėšos. Pagal G. Vagnoriaus scenarijų, jo įpėdinis, tik perėmęs vyriausybės vairą, turėtų įvairuoti į uždelsto veikimo bombų lauką. Joms pradėjus sproginėti, į orą kartu su naujoju premjeru išlekia visa jo politinė atrama — neišskirian-ti nė paties prezidento. Beveik genialus planas, tik viena detalė liko neapskaiciuota. Kas galėjo pagalvoti, kad G. Vagnoriaus įpėdiniu taps tos pačios partijos atstovas ir kad, mėginamas jį kompromituoti, eksperimentas atrodys apgalvotinais...

Jei kas nors iš R. Pakso komandos, prieš pradėdamos darbą vyriausybėje, puoselėjo iliuziją, kad prie politinio pokerio stalo prieš juos dėsiąs G. Vagnorius yra apskritus, tačiau džentelmeniškąs priešininkas, reikia manyti, dabar jau neabejoja, jog turi reikalų su neiliniu „gudročiu“.

Paankstinta rinkimų kampanijos pradžia

Rinkiminė kampanija prasidėjo, likus daugiau nei metams iki numatytos Seimo kadencijos pabaigos. Tai labai aiškiai atsiskleidė po politinių partijų ir jų frakcijų Seime vadovų susitikimo su prezidentu, surengto prieš prasidedant parlamento rudens sesijai. Susitikimo metu, pasak jo daly-

vių, vyko konstruktyvus pokalbis. Prezidentas išreiškė viltį, jog per šią Seimo sesiją, kol dar politikai nėra išitraukę iš priešinikinių įkaršių, bus galima nuveikti nemažai svarbių darbų. Pasirodo, prezidentas šiek tiek apsiriko, rinkimų kampanija jau prasidėjo. Partijų vadovams tik išėjus por duris, jie tuoj puolė prie foje išsirišaviusių žurnalistų, svaitydami vienas už kitą stipresnius rinkiminius šūkius. Televizijos žinių reportatuz stebėjusiems žiūrovams taip ir nepavyko suprasti, apie ką iš tiesų buvo kalbėtasi.

Artejančių rinkimų nuotakas buvo galima justi dar pavasari, kai ėmė steigtis įvairiausių formų ir pakraipų koalicijos. Vasaros pradžioje susiformavo Tautos sąjungos koalicija, vienijanti šešias, dešiniuosiomis save laikančias, mažąsias partijas. Kiek vėliau apie bendradarbiavimą rengiantis rinkimams paskelbė K. Prunskienės Moterų partija ir A. Paulausko Naujoji sąjunga. Rugsėjo pradžioje prie jų prisijungė LDDP, kuri anksčiau yra pareiškusi apie ketinimą veikti kartu su socialdemokratais. Visų šių junginių esmė — veiksmų derinimas, rengiantis rinkimams. Jei pirmo bloko intencijos greičiausiai apsiriboja sėkmingu penkių procentų kartelės įveikimu, tai antrosios koalicijos nariai turbūt mąsto ir apie galimą bendrą frontą po rinkimų. Kol kas šie abstraktūs svarstymai nesuteikia jokių garantijų, jog pavyks sutarti bent vienu rimtu klausimu, išskyrus kandidatų vienmandatėse apygardose derinimą. Nepanašu, jog pačios partijos teiktų ypatingos reikšmės jų sukurtiems dariniams. Kiekviena jų tikisi daugiausia naudą su mažiausiomis sąnaudomis. Visiškai kitokio pobūdžio koalicija šiandien formuojasi Seime. Apie ją niekas nerašo, viešumoje ji kol kas nesireiškia, tačiau veikia ji itin kryptingai ir organizuotai. Tai daug rimtesnis junginys nei oficialiai įvardinti priešrinkiminiai blokai. Šios koalicijos smagalyje stovi du iš pažiūros sunkiai suderinami politikai, tačiau pažvelgus atidžiau tarp jų galima rasti labai daug panašumų. Tai — Gediminas Vagnorius ir Česlovas Jursėnas.

Naujosios koalicijos tikslai

Č. Juršėnas, būdamas įžvalgas ir sumanus politikas, pagrindinių savo partijos priešininkų TS (LK) gretose visuomet labai aiškiai skyrė V. Landsbergio ir G. Vagnoriaus sparnus. Pagrindinis jo kritikos ir puolimo taikinyks konservatorių partijoje buvo ir iš-

lieka V. Landsbergis. LDDP vadąs puikiai suvokia, jog šiandien šioje partijoje nėra kito politiko, kurio eliminavimas iš esmės susilpnintų TS (LK) pozicijas. Dėl šios priežasties visos LDDP „streles“ nuo pat kadencijos pradžios leidžia pirmiausia V. Landsbergio pusėn. Jis buvo nuolat kritikuojamas dėl aktyvaus reiškimosi tarptautinėje politikoje, kaltinamas prezidento galių užurpavimu, susidorojimui su A. Butkevičiumi, bendradarbiavimu su KGB ir kitomis mirtinomis nuodėmėmis. Iškili viešumom sklępų Žvėryne istorijai, LDDP metėsi į naują puolimą, nesirinkdama nei žodžių, nei metodų. V. Landsbergis net prilgintas buvusiui premjerui A. Šleževičiui, su kurio vardu siejamas bankų išgrobstymas bei daugybė kitų korupcijos skandalų. J. G. Vagnoriaus pavarde Č. Jurgėno ir jo kompanijos akiraityje šmėžavo švelniai tariant ne pirmame plane.

Buvęs premjeras G. Vagnorius, pakilęs į puolimą prieš valstybę, pirmuoju jo tarpiniu pasirinko R. Pakso vyriausybės vertimą. Be jau minėto pareiškimo, pastarosiomis dienomis ta linkme žengta dar bent pora tvirtų žingsnių. Šios sąvairės pradžioje Seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininke — ištikima G. Vagnoriaus bendražygė E. Kunevičienė inicijavo komiteto kreipimąsi į prezidentą, pavadintą „Del sutrikusio valstybės finansų valdymo ir galimų padarinių valstybės saugumui“. Jame prognozuojama, jog biudžetą siemet gali būti nesurinkta 1,5 milijardų litų pajamų, ir pranašaujama lito krizė. Taip, tai ta pati E. Kunevičienė, kuri dar prieš kelėtą savaitę tvirtino, jog nėra reikalo mažinti biudžetą. Tada G. Vagnoriaus komandai pavyko politiškai prispausti R. Pakso vyriausybę mažinti biu-

džeta tik tiek, kad jo tikrai nepavyktų įgyvendinti. Dabar, kai vyriausybė jau pateikė Seimui patikslinto biudžeto projektą, buvęs premjeras pakaitė taktiką ir per savo rūporus tvirtina absoliučiai priešingus dalykus. Dar keisčiau, kai įtakingi politikai pradedą visu balsu rekti apie lito krizę. To neįmanoma paaiskinti kaip nors kitaip, kaip tik mėginimu ją sukelti. Turint omenyje, jog E. Kunėvicienes inicijuotas dokumentas buvo adresuotas prezidentui, verta pacituoti jo paskutinę pastraipą: „Todel prašome Jūsų dėmesio vyriausybės darbiui ir norėtume gauti informaciją apie realias vyriausybės galimybes ir priemones, užtikrinančias valstybės finansų valdymą, įgalinantį išvengti mokesčių krizes ir jos pasekmių“. Paskaicius

galima pagalvoti, jog ne Seimo pareiga yra kontroliuoti vyriausybę. Vis tik prezidentas čia minimas neatsitiktinai — jo eile turėtų ateiti, įgyvendinus pirmąjį G. Vagnoriaus plano tarpsnį. Schema tobulai paprasta: žiema, kai paaiškės, jog, mėginama surinkti ne-realiai suplanuotą biudžetą, vyriausybė priversta priimti vienas už kitą nepopuliari-nesnius sprendimus — nuver-ciamas premjeras. Kad tai pa-vyktų, neprošal dar sukelti ir pinigų krizę. Konservatoriai su V. Landsbergiu priešakyje galutinai sukompromituojami. Visų žvilgsniai krypta į presi-dentą, kuris, neturėdamas kit-os išeities, pavasarį skelbia pirmalaikius Seimo rinkimus. Į rinkimus einama su šūkiu — „V. Adamkus ir V. Landsber-gis susikompromitavo, nes at-vedė šalį į pavojų, tik mes įve-sime tvarką, tik mes žinome, ką daryti“. Akivaizdu, kad G. Vagnorius su dvidešimties ša-lininkų grupele Seime savo tikslų įgyvendinti nepajėgs. Be jokios abejonės, tam reika-linga daug didesnė parlamen-tarų sąjunga. Norint nuspeti naujosios koalicijos sudėtį, rei-čia pradėti nuo analizės, kam dar, be G. Vagnoriaus, toks planas būtų naudingas. Štai čia ir atsiskleidžia antrasis koalicijos prieš valstybę rams-tis — Č. Juršėnas ir jo kompa-nija. Jau kuris laikas G. Vag-norius ir Č. Juršėno grupės dirba ranka rankon, tikėtina, nepraleisdamos progos pade-rinti save veiksmus. Nuo šių dviejų stulpų ir bus pradėta naujojo bloko statyba. Gali būti, jog į projektą su entu-ziazmu įsijungs V. Andriukaičio komanda. Sinkiau numa-tyti, kur pasuks centristai. Šioje kovoje turėtų atsiskleisti tikrasis Lietuvos partijų ir joms atstovaujancijų politikų veidas, ir tada neliks abejonių, kas už valstybę, o kas už save — ant jos griuvėsių.

* Valstybės saugumo departamentu pareigūnai spalio 8 d. sulaukė du apsimetėlius, kurie pasiūlė patikrinti UAB „Restako“ patalpas, teigdami, kad jose įrengta pasiklausymo aparatuūra. Vieną „Restako“ steigėjų ir bendrasavininkų iki tapdamas premjeru buvo Rolandas Pakšas. Dabar jam priklausiusios akcijos perrašytos Laimai Pakšienei, informuoja „Respublika“ (10.11). „Šio įvykio aplinkybės labai įdomios. Negali būti, kad vienas ar du žmonės susigalvojo ir atėjo tikrinti premjero žmonos firmos. Butina išsiaiškinti, kokie jų tikrieji tikslai ir kas už to stovi“, sakė Valstybės saugumo departamento direktorus Metys Laurinkus. (Elta)

Amerikos lietuviams šį rudens žudėjo ypą daug renginių — tarytum lietuviškasis visuomeninis gyvenimas staiga igavo naujų jėgų, naujos gyvybės. (Daug to gyvybės suteikia mums ir JAV LB Kultūros taryba, kurios veikla tokia plati, kad nesutelpa vien Čikagoje, jungia ir kitas vietas, kur tik geros valios mūsų tautiečiai sutinka prie to veiklos prisidėti.)

Taciau katrā kurie renginiai savo svarbā rīskiai skiriasi iš kitu ir jiems būtina skirti daugiau dėmesio. Vienas tokiu — praejusi savaitgalį Milvauke mieste vykęs JAV LB tarybos suvažiavimas; kitas — spalio 23-24 d. Jaunimo centre, Čikagoje, ruošiamas Amerikos Lietuvių tarybos XIII kongresas. Kartu su šiuo kongresu vyks ir 59-asis ALTO suvažiavimas. Ne šiuo skilčių paskirtis reklamuoti renginius, nors ir kažkaip svarbius, tačiau šiuo atveju pasisakyti reikia.

Kai mūsų dienraščio puslapiuose pasirodė žinutė, kad spalio 23-24 d. skirtina ALTui, kad kvietiami ne tik organizacijų atstovai, bet ir visuomenė, vis dažniau išgirstame klausimą: „O kas tas ALTas (ne ALTa, kaip vis dar para-

soma? " Lietuvių enciklopedijos pirmame tome ALTas iš dalies taip apibūdinaš: „Bendra JAV lietuvių kovai už Lietuvos laisvę organizacija su centru Čikagoje. Jos tikslas: jungti visas Amerikos lietuvių demokratines jėgas kovai už pagrindines žmogaus asmens teises ir pasaulio pastangas, siekiant pastovios taikos, pagrįstos teisingumu, demokratijos ir laisvės pagrindais; dirbti, kad būtų įgyvendinti Atlanto Chartos dėsniai ir ypač paisyti, kad jie būtų pritaikyti Lietuvai, atstatant jos nepriklausomybę istorinės etnografinės sienose."

Enciklopedijoje pažymima, kad ALTA's įsteigtas 1940 m., yra sudarytas iš JAV lietuvių ideologinių grupių, lygias atstovavimo pagrindu. Pateikta ir kita informacija, tačiau kiek žmonių, sakykim, jaunesniųjų arba senesnių ir ši krašta atvykusių gali ta informacija pasinaudoti? Atkreipus dėmesį į ALTO tikslus, ar ši organizacija dar reikalinga, ar tebeįėjusia visas „demokratinės, ideologinės grupės“, ar nepraradusi savo reikšmės, kai jos pagrindinė paskirtis — kova dėl Lietuvos nepriklausomybės — po 1990 m. kovo 11 d. jau nebereikalinga? Kodėl, net arte-

Tęsinys **ZIGMAS ZINKEVIČIUS** **Nr.38**

Tuo tikslu aplankiau daugybę mokyklų ir kitų švietimo įstaigų, pabuvojau visur ten, kur tik buvau kviečiamas, bet kartais nurykdavau ir nekviestas. Susitikau ir kalbėjaisi su daug mokytojų ir kitų švietimo darbuotojų ne tik Vilniuje, bet ir Kaune (kelis sykius, 1997.II.15 ir kt.), Panevėžyje (ne sykį, 03.07 ir kt.), Šiauliuose (11..17), Utenoje (04.28), Alytuje (12.09), Raseiniuose (03.25), Kaišiadoryse (03.22), Šilalėje (12.13) ir kitur. Tam tikslui išnaudodavau buvimojimą mokyklų jubiliejuose (pvz., Mose-džio Mokykla 175 m. minėjime 10.25, Kupiškio Stuo-ko-Guceviciaus mokyklos 80 m. minėjime 11.22 ir kt.), įkurtuvių iškilmėse (Antašavos mokykloje 10.04, Šalčininkų „Tūkstantmečio“ mokykloje 09.01 ir kt.), įvairiuose pasitarimuose su apskrčių ir rajonų švie-timo vadovais (pvz. 08.26), vadinamose „Apskričių die-nose“ (atskirai kiekvienos apskrities), mokytojų suva-žiavimuose (pvz., Lietuvių kalbos ir literatūros moky-tojų draugijos VIII suvažiavime 10.10) ir pan., visur ten, kur susirinkdavo mokytojai iš siauresnio ar pla-tesnio regiono. Jie ne tik išklausydavo mano, kartais ir kitų Ministerijos pareigūnų kalbų apie švietimo re-formą, bet ir pateikdavo daugybę klausimų (bent treč-dalį tekdamo nukreipti vietos savivaldybės vadovams, nes lieti jų, o ne Ministerijos veiklos sferą), kurie gero-kai papildydavo esamos padėties vaizdą. Daug infor-

macijos gaudavau iš mokytojų laiškų, kurių srautas visą laiką didejo.

Iš visos tos informacijos, o ne vien iš oficialių ataskaitų, susidariau gana išsamų švietimo padėties Lietuvoje vaizdą. Gana, kad reformos vyksmui lemiama vaidmenį vietose turėjo mokyklų vadovai. Kur vadovai rūpinosi Lietuvos ateitimi, jaunimo lietuvišku, o ne sovietiniu auklėjimu, ten mokykloje ir auklėjimo pertvarkymas vyko sklandžiai, švietimo reforma buvo įsibėgėjusi, reikėjo tik jai netrukdyti. Atvirkščiai, kur mokykloms vadovavo buvę sovietiniai ideologai, rajonų ir partkomų darbuotojai, ten jokia reforma iš viso nevyko arba vyko iš lėto, buvo padaromas tik iš paviršiaus „švietimo fasadas“. Pakeisti tokius direktorius praktiškai būdavo beveik neįmanoma, nes jie turėjo užtarę aukštose valdžios sferose, be to, daugiau priklausė nuo vietinės valdžios (ši skyrė mokyklų direktorius), negu nuo Ministerijos (ši tik galėjo pritarti ar nepritarti tam skyrimui). Net už grubius akinius – finansinius patėdimus būdavo labai sunku juos „iškraptinti“. Pajutę pavojų jie diplomatiškai „susirgavo“, kad nuo nusizengimo iki atleidimo iš darbo praeitų daugiau negu šeši mėnesiai, ir teismas paprastai juos vėl grąžindavo į darbą. Taip atsitiko ir su anksčiau minėtu Kučgalio specialiosios mokyklos direktoriumi Valiūku, su kuriuo teko bylinėtis per visą buvimo Ministerijoje laiką.

Panaši padėtis buvo ir švietimo skyriuose, kuriems ne viename rajone vadovavo gana tamsios praeities žmonės, nors jie ir išrinkti laimėję konkursą (pasitai-

kydavo su nuostatų pažeidimais). Vis labiau įsiti-
kinau, kad per trumpą laiką esamos padėties iš esmės
pakeisti nebuvo įmanoma, tam reikėjo daug laiko. Tai
buvo evoliucinis (ne revoliucinis!) procesas, kurio metu
svarbiausią vaidmenį turės vietinių švietimo vadovų
auklėjimasis, o ne baudžiamasis darbas. Svarbiausia
bus įdiegti mokykloms tautinę lietuvišką dvasią, kuri
taps visos reformos varomąja jėga. Jutau, kad vien
mano buvimas Ministerijoje procesą lenkė ta kryptimi.
Matyt, kažkiek turėjo reikšmės ir šešiomis mano
„Lietuvių kalbos istorija“, kuria, turbūt, mokytojai bu-
vo susidomėję ir įsigiję, nes dažnai prašydavo autogra-
fo.

Nepaisant visų nesklaidumų sugebėjome parengti, daugiausia Baltieji nei Lamanauško pastangomis, švietimo reformos strategijos planą (beje, kritikai ir po to nesiliovę kaltinę „plano neturėjimu“), kurį pateikėme svarstyti pedagoginei visuomenei. Išleidome anksčiau didelio pedagogų kolektyvo, vadovaujamo Lukšienės, Kuolio, Jackūno ir kitų, parengtas „Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų bendrąsias programas“ ir „Bendrojo išsilavinimo standartus“, kurių prezentacija įvyko 1998.01.14. Viceministro Romualdo Puvšausko rūpesčiu buvo sudaryta ir išleista profesinio rengimo „Baltoji knyga“, o viceministro Jono Puodžiaus pastangomis – „Lietuvos mokslo ir studijų plėtotės strateginės nuostatos“, irgi išleistos atskira knygyne (bet kritikų ilgą laiką „nepastebėtos“).

Apie švietimo padėtį Lietuvoje ir reformos vyksmą ne kartą kalbėjau Seime per vadinamuosius „pusva-

landzius" ir partijų frakcijose. Dalyvavau ne vienoje radijo laidoje, daviau interviu užsienio radijui (pvz., „Laisvajai Europai“), taip pat kabelinės televizijos laidai, skirtai išeivijai.

Tvarkytinų dalykų Lietuvos švietimo ir mokslo sistemose buvo daug. Paminėsiu tik aktualesnius:

Pirmiausia — pedagogų atestacija. Tai viena iš paveldėtų mano bėdų, dėl kurios būdavau nepagrįstai kritikuojamas. Atestavimų nuostatai buvo priimti dar prieš man ateinant. Jie turėjo daug trūkumų ir pedagogai pagrįstai reiškė nepasitenkinimą. Ypač mokytojus erzino vadinamasis „tasų rinkimas“. Sunkioje padėtyje buvo toliau nuo Vilniaus ir kitų centrų dirbantys mokytojai. Gaudavo daugybę pasiūlymų, ką reikėtų taisyti. Populiarejo ir nihilistinis požiūris į atestaciją: jos iš viso nereikia! Mano patvirtintos dalinės nuostatų pataisos (04.10 ir 04.11, paskelbtos „Dialoge“ padėties neįsigebojo. Organizavome specialią konferenciją (10.16). Buvo sudaryta darbo grupė iš esmės peržiūrėti visus siūlymus (jų buvo labai daug) ir spęsti iškilusias atestavimo problemas. Tos grupės paruoštas nuostatų pakeitimo projektas (deja be Švietimo tarybos rekomendacijų) buvo svarstomas ir patvirtintas Kolegijos posėdyje (1998.01.29). Matyt, atestacija bus ir toliau tobulinama.

Kita didelė paveldėta beda — tai vadinamieji mokymo lygiai. Jie irgi įvesti iki mano atėjimo. Tai padaryta gerai nepasiruošęs, todėl kilo nemaža painiava mokymo procese. Del tų lygių daug triukšmauta, susilaukeme pagrįstos ir nepagrįstos kritikos. (B.d.)

PLK. J. GEČAS PASKIRTAS ŠAULIŲ SĄJUNGOS VADU

Neelinis Lietuvos šaulių sąjungos rinktinės atstovų visuotinis suvažiavimas įvyko Kaune. Karininkų ramovėje, rugsėjo 11 d. Svarbiausias suvažiavimo įvykis — naujo Lietuvos šaulių sąjungos vado teikimas ir tvirtinimas. Taip pat buvo patvirtinta LSS vado mjr. L. Bakaitis darbo ataskaita. LSS centro valdybos, centro revizijos komisijos ir sąjungos garbės teismo sudėtis. Šaulių sąjungos garbės teismo statuto pakeitimai ir papildymai. LSS Statuto projektas.

Suvažiavime dalyvavo krašto apsaugos ministras Č. Stankevičius. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas A. Katkus, krašto apsaugos viceministras E. Simanaitis. Pirmiausia buvo perskaityta pora metų šaulių sąjungai vadovavusio mjr. L. Bakaitis darbo ataskaita. L. Bakaitis kalbėjo apie šaulių organizaciją, kokią rado pradėjęs eiti vado pareigas, kas per šį laiką pasiekė ir kokie klausimai dar liko neišspręsti. Pranešė apie buvusius ir esamus organizacinio darbo trūkumus. Majoras kritikavo buvusią vadovybę dėl padarytų finansinės drausmės, buhalterinės apskaitos pažeidimų bei LR ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo nepaisymo, skirstant apdovanojimus. Viena, pagrindinių problemų mjr. L. Bakaitis laikė tai, kad šaulių sąjunga iki šiol neturi registracijos pažymėjimo. Pasak jo, ilgi ir nevaisingi būvę susirašinėjamai su Teisingumo ministerija.

Ką pavyko nuveikti? Per šį laiką suformuotas archyvas, atidarytas šaulių sąjungos muziejus, sukurtas dokumentinis filmas apie organizacijos veiklą, jos istoriją. Sąjungoje šiuo metu yra 55 įvairaus pobūdžio meniniai vienetai ir atliekai. Kultūrinė organizacijos pusė yra bene aktyviausia iš organizacijos veiklos sričių. Tačiau kritikavo šaulių pasyvumą, nesidomėjimą sava spauda — žurnalu „Trimitas“. Šauliams skirtu žurnalu domisi tik 18 procentų organizacijos narių.

Mjr. L. Bakaitis pasidžiaugė, jog per šį laiką pavyko pagyventi renkamą LSS organų darbą. Pagyrimo sulaukė Garbės teismas, centro revizijos komisija, centro valdyba. Įvykdytas labai svarbus uždavinys — paruošta ir patvirtinta šaulių sąjungos struktūra. Šiuo metu šaulių sąjungoje yra 4.214 narių: 1.598 jaunieji, 691 — rikiuotės, 1.632 — nerikiuotės šauliai ir 293 — moterys šaulės. Daug dėmesio skirta rikiuotės šaulių būrių formavimui, jų aprūpinimui, kovi-

niam rengimui. Užmegzti ryšiai su Švedijos savanorių moterų organizacija „Lottorna“. Šaulės kartu su savanorėmis šį pavasarį dalyvavo karinio rengimo kursuose Švedijoje. Mjr. L. Bakaitis pabrėžė, jog ypač daug dėmesio skiriama darbu su jaunimu. Tačiau, plėtojant jaunųjų šaulių veiklą, susiduriama su viena svarbiausių problemų — lešų stygiu. Dažniausiai lešos skiriamos tik valgiui, o inventoriui, uniformoms, renginiams jų nėra.

Per šiuos metus parengta įstatymine baze: nauja šaulių sąjungos įstatymo redakcija, parengti ir patvirtinti vidaus tvarka, drausmė ir veiklą reglamentuojantys dokumentai. Tai sudaro galimybes atsakingai dirbti, plėtoti šaulių veiklą.

Vykdamas kovos su nusikalstamumu programą, šių metų liepos 20 d. buvo pasirašyta šaulių su policija bendradarbiavimo sutartis. Su pasienio policija numatoma pasirašyti sutartį ateityje. Tačiau, anot L. Bakaitis, būtina siekti, kad pasirašomos sutartys nebūtų formalios. Baigdamas LSS vadą mjr. L. Bakaitis visus ragino būti geranoriškais ir atsakingais, nes nuo kiekvieno šaulio orumo priklauso organizacijos kilimas.

Ministras Č. Stankevičius, kalbėdamas šaulių sąjungos suvažiavimui, akcentavo, jog viena šaulių sąjungos veiklos sričių yra tiesiogiai susijusi su krašto apsaugos tikslais ir uždaviniais, pagyrė sudarius šaulio orumo priklauso organizacijos kilimas. Ministras Č. Stankevičius, kalbėdamas šaulių sąjungos suvažiavimui, akcentavo, jog viena šaulių sąjungos veiklos sričių yra tiesiogiai susijusi su krašto apsaugos tikslais ir uždaviniais, pagyrė sudarius šaulio orumo priklauso organizacijos kilimas.

Šaulių sąjungos vadą teikia krašto apsaugos ministras, o tvirtina LSS rinktinės atstovų visuotinis suvažiavimas. „Teikdami šaulių sąjungai didelę reikšmę, renkame šiam darbui tinkantį karininką, kuris sugebėtų vadovauti šaulių veiklai ir ypač karinei jos daliai“, — teigė ministras. Č. Stankevičius sakė, labai vertinas majoro L. Bakaitis atliktą darbą šaulių sąjungoje.

LR Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui pritarus, krašto apsaugos ministras teikė plk. Jono Gečą kandidatūra į LSS kandidatūra į LSS vado pareigas. Ministras trumpai pristatė J. Gečą, perskaitė jam teiktą apdovano-



Plk. Jonas Gečas, naujasis Lietuvos šaulių sąjungos vadas.

Nuotr. M. Lūžytės

Jimų netrumpą sąrašą. Jonas Gečas Krašto apsaugos departamente pradėjo dirbti 1990 m. 1991 m. buvo Aukščiausiosios Tarybos gynybos štabo viršininku, sausio mėnesį paskirtas SKAT štabo viršininku, 1992 m. krašto apsaugos ministro pavaduotoju. 1996 m. pradėjo gynybos atšaką darbą Danijos ir Norvegijos karinėse kalbų mokyklose D. Britanijoje bei Kanadoje, baigęs antiteroristinės kovos ir krizių valdymo kursą JAV, aukštesnį sausumos kariuomenės karininkų kursą D. Britanijoje, 1995 m. mokesi NATO koledže Romoje. Yra apdovanotas Sausio 13-osios atminimo medaliu, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu, Vyčio Kryžiaus 4-ojo laipsnio ordinu, Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos atminimo ženklu, garbės bei padėkos raštais ir Lietuvos krašto apsaugos ministro ir Lenkijos gynybos ministro vardiniais ginklais.

Suvažiavimą pasveikino ir pritarimą teikiamo vado kandidatūrai išsakė ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas A. Katkus. Jis linkejo gero darbo ir su nauja vadovybe. A. Katkus linkejo, kad į organizaciją ateitų vis daugiau jaunimo. Komiteto pirmininkas sakė, kad norėtų, jog šauliai taptų viena iš aktyviausių, kovojant su nusikalstamumu. Nacionalinio saugumo ir gynybos pirmininkas dėkojo mjr. L. Bakaitiui už gerai atliktą pareigą. „Majoras L. Bakaitis, kaip Lietuvos karininkas, savo tarnybą atliko garbingai ir puikiai“, — sakė komiteto pirmininkas. Taip pat teigė, jog apie J. Gečą sulaukiama labai gerų atsiliepimų iš užsienio. Šaulių organizacijai A. Katkus linkejo kilti ir užsistarnauti žmonių pasitikėjimą bei pagarbą.

Suvažiavimui prisistatė, plk. Jonas Gečas kalbėjo, jog svarbiausia buvo sustabdyti organizacijos griovimą. Jis matė, kad daug darbų, kuriuos reikės padaryti. Tačiau svarbiausias jo uždavinys bus tinkamai paruošti šaulius valstybės gynybai. Daug dėmesio J. Gečas skyrė šaulių dalyvavimui, užkertant kelią nusikalstamumui. Nebus apiešta ir kultūrinė organizacijos veikla, nes šauliai turėtų būti kultūros pavyzdžiai. Jeigu būtų patvirtintas vado pulkininkas sakė: „Duok, Dieve, kad užtektų išminties priimti išmintingus sprendimus, jėgų ir valios juos paversti kūnu“.

Pulkininką Joną Gečą praktiškai vienbalsiai suvažiavimas patvirtino Lietuvos šaulių sąjungos vadu.

Vėliau pakalbintas, plk. J. Gečas prisiminė šaulių sąjungos pakilimą kūrėsi metais. Jau nuo 1991 metų sausio jis yra šaulių sąjungos narys, todėl ši organizacija jam yra labai sava. Valstybės totalinio gynybos idėjas jis glaudžiai sieja su šaulių veikla ir tikslais. Paklaustas, ko pirmiausia

imtusį, pradėjęs vadovauti šaulių sąjungai, pulkininkas atsakė, jog svarbiausia yra tinkama vadų kvalifikacija, kad visi kalbėtų ta pačia karine kalba. Jis teigė, visada norėjęs, kad šaulių sąjunga priklausytų krašto apsaugos sistemai, nes teisinėje valstybėje ginkluotos karinės organizacijos, nepavaldžios vyriausybei, negali būti. Todėl plk. J. Gečas apgailestavo, kad sugaišta tiek laiko, kol priimtas sprendimas dėl LSS įtraukimo į krašto apsaugą. Jonas Gečas — žemaitis iš Šilalės rajono. Gimęs gausioje Gečų šeimoje — turi penkis seseris. Žavisi orientavimosi sportu. Ir šiais metais dalyvavo Danijoje vykusiame Pasaulio veteranų orientavimosi sporto čempionate. Jonui Gečui nepriimtiniusias žmogaus tipas yra tas, kuris daug kalba, bet mažai dirba ir ypač

vertina žodžiais nesišvaistancius asmenis. Šaulys, pulkininko nuomone, patriotiškai nusiteikęs žmogus, kuris dalyvaudamas sukarintoje veikloje, įprasmina save.

Paklaustas, ar nesiruošia apleisti šauliškios veiklos, mjr. Leonardas Bakaitis sakė, kad, nors ir sunku bus naujajį darbą suderinti su dalyvavimu šaulių sąjungoje, tačiau nesiruošias apleisti šios organizacijos. Žada aktyviai dalyvauti, rengiant dokumentus. Buvusio vado patirtį būtų galima panaudoti ir organizuojant šaulių kovinį parengimą bei šaulių sporto varžybas. Prisimines pirmuosius darbo LSS metus, majoras teigė, kad šiandien jam sunku net įsivaizduoti, kaip jis pakėlė buvusį įtampą ir darbo krūvį. O paklaustas, ko palinkėtų naujam vadui, L. Bakaitis sakė, jog labai reikės darbštumo, nes tikrai ne užteks aštuonių valandų darbo dienos, ir pakantos bei demokratiškumo. Šaulių sąjunga yra specifinė organizacija, kur būtina derinti vadų vadovavimą ir demokratiškai renkamų organų valdymą. „LSS vadas turi derinti šiuos, galima sakyti nesuderinamus, santykius“, — kalbėjo mjr. L. Bakaitis.

Iki grįš iš Danijos plk. J. Gečas, šaulių sąjungai dar vadovaus mjr. L. Bakaitis. Geri pamatai organizacijos stiprinimui jau padėti, dabar reikia tinkamai rėsti tvirtą garbingą istoriją turintios šaulių sąjungos pastatą.

Marija Lūžytė

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS DIREKTORIŲ TARYBOS METINIS SUSIRINKIMAS

Vyskupui Pauliui A. Baltakui, OFM, ir Lietuvos katalikų religinės Šalpos direktorių tarybai priėmus klebono kun. Jono E. Rikteraičio kvietimą, LKR Šalpos metinis susirinkimas š.m. rugsėjo 25 d. vyko New Britain, CT, Šv. Andriejaus parapijos salėje.

Metinis susirinkimas buvo pradėtas 10:30 val. r. šv. Mišiomis Šv. Andriejaus bažnyčioje. Šv. Mišias koncelebravo vysk. P. A. Baltakis, vysk. J. Matulaitis, prel. A. Kontautas, klebonas J. E. Rikteraitis ir kun. V. Volertas.

Po Mišių ir 11 val. r. parapijos salėje vykusios registracijos, 11:30 val. r. įvyko metinio susirinkimo atidarymas, su vysk. P. A. Baltakio invokacija ir jo, kaip LKR Šalpos tarybos pirmininko, žodžiu. Darbo prezidiumas buvo pakviestas vicepirmininkas A. Kontautas ir sekretorė I. Ivaškienė. Mandatų komisiją sudarė L. Stukienė ir M. Majauskienė.

12 val. buvo pietūs ir neformalus pabendravimas su Hartfordo arkivysk. Daniel A. Cronin.

Po pietų tęsiant susirinkimą, 1998 m. metinio susirinkimo protokolą perskaitė Irena Ivaškienė.

Pranešimus atliko: izdininko — kun. V. Volertas; Revizijos komisijos — Irena Laucienė; Reikalų vedėjos — Vida Janauskienė.

Po to vykusiuose rinkimuose buvo išrinkti 5 nauji Tarybos direktoriai: ses. E. Lukošius, L. Lukoševičiūtė-Milukienė, R. Paulienė, kun. S. P. Zukas ir prel. A. Rupšys.

Svečias iš Lietuvos, Kaišiadorių vysk. Juozapas Matulaitis savo žodyje širdingai dėkojo vysk. P. A. Baltakui ir LKR Šalpai už įvairiopą pagalbą Lietuvos Bažnyčiai ir jos organizacijoms. Jis linkejo, kad LKR Šalpai būtų suteikta Nobelio Taikos premija; jo manymu LKR Šalpa yra labai

svarbi Lietuvos katalikiškoms mokykloms, seminarijoms, vyskupijoms, vienuolynams, katechetiniams centrums, katalikiškai spaudai, kat. knygų leidykloms, kunigams ir Lietuvos jaunimui.

Talpinutvų programos vedėjas dr. Rožė Šomkaitė atliko išsamų pranešimą apie šiais metais per LKR Šalpą Lietuvos pasiūstus 3 talpintuvus.

Šis LKR Šalpos metinis susirinkimas buvo įspūdingesnis, nes jame pirmą kartą buvo Video aparatu filmuojama susirinkimo posėdžio eiga, svečiai, direktoriai. Susirinkime kalbėta lietuvių ir anglų kalbomis. Šios staigmenos sumanytojas — Šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. J. Rikteraitis. Posėdyje dalyvavo dvi viešnios vienuolės — ses. Dolorita Butkus ir Marita Dargis, OSF. Ses. Dolorita prieš penketą metų Utenoje įsteigė Šv. Klaros slaugos namus ir pati ten sėkmingai darbavosi. Ji papasakojo apie savo veiklą Lietuvoje ir ateities planus senesniai ir JAV atvykusius lietuvius pritraukti prie Šv. Petro ir Povilo parapijos, esančios Elizabeth, NJ.

Vysk. P. A. Baltakis pakvietė svečią vysk. J. Matulaitį, dr. R. Šomkaitę, dr. N. Bražėnaitę ir I. Laucienę angliškai papasakoti apie LKR Šalpos nuveiktus darbus ir ateities planus.

Kun. J. Rikteraitis, Šv. Andriejaus parapijos klebonas, numatė LKR Šalpos metinio susirinkimo vaizduotę parodyti amerikiečiams — gal vietinei katalikiškai televizijos stotiai ar jo parapijietiams. Po to vyko klausimų ir su manymų svarstymas.

Metinis susirinkimas buvo baigtas malda ir palaiminimu. Gausiai susirinkę LKR Šalpos direktoriai ir svečiai buvo nustebinti puikiais pietumis ir šaunia vakarienės puota; gausių patiekalų gražiu paruo-

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Dar nenusprendėte, kur sutikti 2000-uosius?
Virgilijus ir Eimis Švabai kviečia į linksmą naująmetinę puotą Hickory Hills Country Club!
Informacija tel.: 708-267-1645, 708-974-3919.

Reikalingas pagalbinis darbininkas namų vidaus įrengimo darbams. Darbas vakariniuose priemiesčiuose. Reikia turėti savo transportą. Tel. 630-435-1967.

KOMPIJUTERIJA
Parduodami kompiuteriai. Kompiuterinių sistemų surinkimas pagal kliento užsakymus. Internetiniai arba industriniai serveriai. Taisomos kompiuterių sistemos. Programinė pagalba. Interneto pajungimas. Internetiniai puslapiai. Kreiptis: Tel. 773-737-6792; Fax. 815-461-8159; E-mail: Loto2000@yahoo.com.

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada is accepting applicants for Permanent Residence!
For free information call:
1-773-282-9500
GTS concentrating in immigration to Canada
www.redeusa.com

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 836-4919

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkaime ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvės įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "decks", "gutters", plokšti ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Tunu darbo draudimą.
S.Benets, tel. 630-241-1912.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Transportuojame ir padedame parduoti naudotą auto. Pigiai parduodame išsimokėjimus, remontuojame po avarijų; atstatome auto geometriją, užsakome dalis gausia kaina, keičiame agregatus.
Skambinti Rimui tel. 708-281-0586.

HELP WANTED
Male or female car wash & detailing Mon. thru Sat.
\$5.35/hr. to start + tips.
Tel. 708-499-4004.

Reikalingas dailidės (carpenter) padėjėjas dažytojas ir dailidė. Apie savo patyrimą ir atlyginimą kalbėti angliškai.
Tel. 773-252-3773.

32 m. moteris ieško darbo, gali prižiūrėti vaikus arba vyr. amžiaus žmones, gali gyventi kartu. Skambinti 708-422-6514, Odeta.



Daug dešimtmečių gyvenę Amerikoje, bet gerai prigiję ir Lietuvoje — Edmundas ir Rūta Kulikauskai Vilniuje.

šimu, klebono J. Rikteraičio nuosirdumu, vaišingumu ir maloniu priėmimu.

Po vakarienes nauja direktorių taryba dar posėdžiavo ir pasiskirstė pareigomis:

Direktorių tarybos pirmininkas — vysk. P. A. Baltakis, OFM. Vicepirmininkai — prel. A. Kontautas ir Irena Laucienė. Sekretorė — Irena Ivaškienė. Izdininkas — kun. Vytautas Volertas. Nominacijos — Vita Matusaitienė. Personalų atstovė — L. Lukoševičiūtė-Milukienė. Ryšinių spaudai — Marija Majauskienė.

Marija Majauskienė

POPILIARIAUSIAS OPEROS SOLISTAS

Šiuo metu populiariausias Metropolitan operos New York solistas yra Placido Domingo, kuris pradeda naują rudens sezoną su dviem operom: Mascagni „Cavalleria Rusticana“ ir Leoncavallo „Pagliacci“.

Tai jau aštuonioliktas kartas, kai Placido Domingo turi pagrindinę rolę New York Metropolitan operos rūmų pirmosios sezono operose. Iki šiol daugiausia kartų sezoną

pradėjęs buvo Enrico Caruso, dainavęs septyniolikoje operų, pradedant Verdi „Rigoletto“ 1903 metais, baigiant Halevy opera „La Juive“ 1920 metais. Caruso mirė 1921 m., būdamas 48 m. amžiaus.

Kiti populiariaji solistai, kuriuos metai po metų kvietėsi New York Metropolitan opera savo sezono pradžiai buvo: Ezio Pinza (9 kartus), Antonio Scotti, Margarete Matzenauer, Giovanni Martinelli, Robert Merrill — visi po 8 kartus. Vėliau pastebėti, kad Placido Domingo su Metropolitan opera dainuoja jau trisdešimt pirmą kartą, pradėjęs 1971 m. Verdi operoje „Don Carlo“.



Sol. Placido Domingo.



Mjr. Leonardas Bakaitis. Nuotr. M. Lūžytės



LIETUVIŲ GRĮŽIMO Į TĖVYNĘ INFORMACIJOS CENTRAS

Gedimino pr. Vilnius 2600. Tel. (370 2) 313 623. Faksas: (370 2) 313 624.
El. paštas: info@lgitic.lt Interneto puslapis: www.lgitic.lt

VYKSTANTYS Į LIETUVĄ GYVENTI TURĖTŲ ŽINOTI

Bet kokią informaciją įvairiais klausimais galima gauti, kreipiantis į „Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centrą“, Gedimino pr. 24, 2600 Vilnius, Lietuva, tel. (370 2) 313 623, faks. (370 2) 313 624, e-mail. info@lgitic.lt, tinklapis www.lgitic.lt

Informacijos centras surinko įvairias žinias, kurias reikalinga žinoti, norint persikelti gyventi Lietuvoje. Informacijos centrai leidžiant, tas žinias spausdina visų informacijai.

Vizos, buvimo Lietuvoje laikas, gyvenamos vietos deklaravimas

Jeigu turite dabartinį Lietuvos Respublikos pilieties pasą arba teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimo pažymėjimą, jums vizos nereikia, važiuojant į Lietuvą iš bet kurios šalies. Vizos taip pat nereikia teisės į Lietuvos pilietybę išsaugojimo pažymėjimą turinčių asmenų šeimoms nariams, išvykusiems į pažymėjimą bei Lietuvos pilietybės neturintiems asmenims, vykstantiems į Lietuvą iš Australijos, JAV, Kanados ir kai kurių kitų šalių, kurių piliečiams Lietuva yra nustatiusi bevizį vykimą į Lietuvą. Šalių, iš kurių vykstant į Lietuvą vizos nereikia, sąrašą galite rasti Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje <http://www.urm.lt> konsulinės informacijos skylyje. Nepilnamečiams vaikams, vykstantiems į Lietuvą, reikia turėti pasą. Jiems galioja tokia pat vizų tvarka, kaip ir suaugusiems.

Jei vykstate iš šalies, kuri

su Lietuva turi vizų režimą, nesate asmens, turinčio teisės į Lietuvos pilietybę išsaugojimo pažymėjimą, šeimos narys ir neturite jokio Lietuvos pilietybės dokumento, važiuojant į Lietuvą jums reikia vizos. Šiuo atveju, prieš važiuojant į Lietuvą reikia gauti arba įvažiavimo į Lietuvą vizą, arba dabartinį Lietuvos pilietio pasą (teisės į pilietybę išsaugojimo pažymėjimą). Vizų reikalavimus kreipkitės į Lietuvos įgaliotą atstovą jūsų šaliai (konsulatą arba ambasadą).

Jeigu esate užsienietis, vykstant į Lietuvą jums reikia būti apdraudus savo sveikatą draudimu užsieniečiams, apmokančiu būtiną mediciną pagalbą Lietuvoje, ir turėti su savimi šį draudimą patvirtinantį dokumentą. Jeigu iš anksto neapsidraudėte draudimu užsieniečiams, tuomet patariame vykti į Lietuvą per stambesnę pasienio postą, nes šiuose postuose veikia Lietuvos draudimo skyriai, kurie padės jums sutvarkyti draudimo reikalus.

Lietuvos pilietio pasą arba teisės į pilietybę išsaugojimo pažymėjimą turintiems asmenims buvimas Lietuvoje laikas yra neribotas. Teisės į pilietybę išsaugojimo pažymėjimą turinčių asmenų šeimoms nariams ir kitiems asmenims, galintiems atvykti į Lietuvą be vizos ir neturintiems Lietuvos pilietybės dokumento, norint būti Lietuvoje ilgiau negu 90 dienų, reikia gauti leidimą gyventi Lietuvoje arba specialiąją vizą, kuri galioja 2 metus. Leidimus išduoda Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, esantis Vilniuje, Saltoniškių

g. 19. Del leidimo gyventi Lietuvoje galite kreiptis ir į Lietuvos atstovą (konsulatą arba ambasadą) tai šaliai, iš kurios vykstate.

Vizą turintiems asmenims buvimas Lietuvoje laikas ribojamas galiojimo laiku.

Jeigu jau esate Lietuvoje ir jums reikia pratęsti vizą, kreipkitės į miestą, kuriame esate apsigyvenus, migracijos tarnybą. Vilniuje ši tarnyba yra Verkių 3, tel. (370-2) 752613. Vizos pratęsimu reikia pasirašyti, dar neišnaudojus 90 dienų termino.

Išsigaliojus Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymui, visi asmenys, gyvenantys Lietuvoje ilgiau negu 90 dienų, turės deklaruoti savo gyvenamąją vietą Lietuvoje. Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymas turėtų įsigalioti 2000 m. balandžio 1 d. Asmenų, kurie gyvena pensionatuose, gyvenamąją vietą deklaruos pensionato darbuotojai. Kaip gyvenamąją vietą, galima deklaruoti nuosavą būstą, nuomojamą būstą (jeigu nuomojamo būsto savininkas sutinka, kad jūs nuomojamą būstą deklaruosite, kaip savo gyvenamąją vietą), arba savivaldybės, kurios ribose esate apsigyvenus, teritorijoje esantį laikiną kontaktinį adresą. Kontaktinis adresas yra teisėtai 90 dienų. Per tą laiką reikia susirasti pastovų būstą. Gyvenamoji vieta deklaruojama teritoriniame pasų poskyryje. Išsigaliojus gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymui, įrašo apie gyvenamąją vietą Lietuvos pilietio pase nebereikės.

Kur reikia kreiptis dėl Lietuvos pilietio pasą ir teisės į Lietuvos pilietybę išsaugojimo pažymėjimo

Del Lietuvos Respublikos pilietio pasą arba teisės į Lietuvos pilietybę išsaugojimo pažymėjimo reikia kreiptis į Lietuvos konsulatą arba ambasadą tai šaliai, kurioje gyvenate, arba į šalies, kurioje gyvenate, Lietuvos Bendruomenės pirmūnko. Svarbu žinoti, kad pasą išdavimo procedūra pagal priešaiškinį pareiškimą arba paliudijimą užtruks ilgiau.

Jeigu esate Lietuvoje, del pasą arba pažymėjimo reikia kreiptis į Migracijos departamentą, esantį Vilniuje, Saltoniškių g. 19, tel. 723275, 790514 arba 723267. Tačiau, jeigu jau esate apsigyvenę Lietuvoje, del pasą reikia kreiptis į gyvenamosios vietos migracijos tarnybą. Prieš kreipdamiesi į bet kurią Lietuvos migracijos įstaigą, iš anksto į ją pasiskambinkite ir išsiaiškinkite, kokių laukų priima asmenis pilietybės dokumentų reikalą.

Su savimi reikia turėti:

1. dokumentą, patvirtinantį jūsų asmens tapatybę ir pilietybę arba dokumentą, pažymintį, kad neturite pilietybės. Asmens tapatybę ir pilietybę patvirtinančiu dokumentu galėtų būti jūsų turimas galiojantis pasas.

2. tris 35 x 45 mm dydžio spalvotas ar nespaltvotas nuotraukas.

3. priešaiškinę Lietuvos pilietybę patvirtinantį dokumentą, jeigu jį turite.

Jeigu neturite priešaiškinę Lietuvos pilietybę patvirtinančio dokumento, del šio dokumento kreipkitės į Lietuvos archyvus arba parašykite priešaiškinį pareiškimą, jame nurodydami, kada ir kur gyvenote Lietuvoje, arba pateikite 3 Lietuvos piliečių, turėjusių Lietuvos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., raštiškus paliudijimus apie tai, kad jūs turėjote Lietuvos pilietybę. Priešaiškinis pareiškinys ir raštiški paliudijimai turi būti patvirtinti notaro, Lietuvos diplomatinės atstovybės pareigūno, arba šalies, kurioje gyvenate Lietuvos Bendruomenės pirmūnko. Svarbu žinoti, kad pasą išdavimo procedūra pagal priešaiškinį pareiškimą arba paliudijimą užtruks ilgiau.

Jeigu keitėte pavardę ar vardą, su savimi reikia turėti dokumentą, patvirtinantį pavardės ar vardo keitimą.

Jeigu esate asmenys, turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., vaikas ar vaikaitis, be jūsų asmens tapatybę patvirtinančio dokumento ir nuotraukų dar reikia turėti dokumentą, patvirtinantį giminytės ryšį su tuo asmeniu ir notaro patvirtintą kopiją pasą ar dokumentą, arba patį dokumentą, iš kurio būtų aišku, kad tas asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. buvo Lietuvos pilietis, pvz., kad jis yra gimęs Lietuvoje ir emigravęs iš Lietuvos.

Jeigu esate lietuvis, tačiau nesate Lietuvos pilietis iki 1940 m. birželio 15 d., arba Lietuvos pilietis iki 1940 m. birželio 15 d. vaikas ar vaikaitis, arba negalite to įrodyti, su savimi taip pat turėkite dokumentą, įrodantį, kad jūsų tėvai ar seneliai, arba bent vienas iš tėvų ar senelių, yra lietuviai.

Kai jūsų pateikti dokumentai nėra lietuviški, o jūs kreipiatės tiesiogiai į migracijos įstaigą Lietuvoje, su savimi dar reikia turėti ir nelietuviškų dokumentų vertimą į lietuvių kalbą, atliktą Lietuvoje veikiančio vertėjų biuro. Tokie vertėjų biurai veikia kiekviename didesniame Lietuvos mieste. Jeigu pateikiate dokumentus šalies, su kuria Lietu-

va nėra pasirašiusi tokių dokumentų pripažinimo sutarties, šie dokumentai turi būti legalizuoti Lietuvos diplomatinės tarnybos arba Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos konsulinio skyriaus, kuris yra Vilniuje. Todėl, prieš kreipiantis del Lietuvos pilietybės dokumentų, jums reikėtų Lietuvos diplomatinėje tarnyboje arba užsienio Reikalų ministerijos konsuliniame skyriuje susižinoti, ar reikia jūsų užsienietiškus dokumentus legalizuoti.

Nepamirškite, kad:

1. Lietuvos piliečiai iki 1940 m. birželio 15 d. jų vaikai bei vaikaičiai, išvykę iš Lietuvos ir savo etninę tėvynę arba apsigyvenę joje bei kiti užsieniečiai Lietuvos pilietio pasą gali gauti tik tuomet, kai yra įgiję Lietuvos pilietybę gimimu arba natūralizacijos būdu, o teisės į pilietybę išsaugojimo pažymėjimas jiems nesuteikiamas.

2. lietuviai, kurie negali įrodyti, kad yra Lietuvos piliečiai iki 1940 m. birželio 15 d. arba Lietuvos piliečių iki 1940 m. birželio 15 d. vaikai ar vaikaičiai, Lietuvos pilietio pasą ar teisės į pilietybę pažymėjimą gali gauti tuomet, kai yra atsisakę kitos valstybės pilietybės arba neturi pilietybės ir yra persikėlę gyventi į Lietuvą. Tam, kad šie asmenys gautų teisės į pilietybę išsaugojimo pažymėjimą, kitos valstybės pilietybės jiems atsisakyti nereikia.

3. teisės į pilietybę išsaugojimo pažymėjimas suteikia teisę atvykti į Lietuvą be vizos ir gyventi Lietuvoje neribotą laiką, tačiau jį turintis asmuo nėra laikomas Lietuvos piliečiu. Lietuvos piliečių yra laikomas tik tas asmuo, kuris yra gavęs Lietuvos pilietio pasą.

Jeigu jūs buvote gavęs Lietuvos pilietio pasą ir jį pamečiau, jums reikia kreiptis: 1. į gyvenamosios vietos migracijos tarnybą arba pasų poskyrį, jeigu jūs nuolat gyvenate Lietuvoje; 2. į migracijos departamentą, jeigu jūs esate Lietuvoje, bet nuolatine Jūsų gyvenamoji vieta yra užsienyje; 3. į konsulatą arba ambasadą, jeigu jūs esate užsienyje.

Muitai

Bet kuris asmuo, vykstantis į Lietuvą, be maito gali įvežti: 1. laikinai įvežamus darbo reikmenis bei daiktus, skirtus įsikurti;

2. su savimi vežamus Lietuvos Respublikos ir užsienio valiutą bei vertybinius popierius;

3. asmeninio naudojimo reikmenis.

Asmeninio naudojimo reikmenys yra:

1. Drabužiai ir asmeninės higienos priemonės, būtini kelionėje.

2. Kosmetikos reikmenys bei vaistai, būtini kelionėje.

3. Asmeniniai juvelyriniai dirbiniai iš tauriųjų metalų ir brangakmenių bei natūralių perlų (po 1 vieneta). Bendra šių dirbinių masė negali būti didesnė kaip 50 gramų.

4. Asmeninio naudojimo kompensacinė technika invalidams ir neįsijomajai medicinai įranga, būtina kelionėje.

(Bus daugiau)

A. † A.

dr. DOMUI GIEDRAIČIUI

Amžinybės išskelavus, gilią užuojautą reiškiam žmogui JADVYGAI, Lietuvos Dukterų draugijos St. Petersburg skyriaus valdybos nari.

St. Petersburg skyriaus valdyba

St. Petersburg, FL

DRAUGAS, 1999 m. spalio 13 d., trečiadienis

5

A. † A.

BOLIUS SABALIAUSKAS

Gyveno Riverdale, IL. Mirė 1999 m. spalio 10 d., sulaukęs 78 metų.

Gimė Lietuvoje, Anykščių apskrityje, Remeikių kaime. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: žmona Izabelė, sesuo Ona Gurskienė ir šeima, svainiai Bronius ir Vladas Liškai su šeimomis Lietuvoje.

Velionis buvo tėvas a. a. Romo.

A. a. Bolius pašarvotas trečiadienį, spalio 13 d. nuo 2 iki 9 val. v. Opyt-Brown laidojimo namuose, 14338 S. Indiana Ave., Riverdale, IL.

Laidotuvės ketvirtadienį, spalio 14 d. iš laidojimo namų 9:30 val. ryto Velionis bus atlydėtas į Šv. Mergeles Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių a. a. Bolius bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Opyt-Brown.
Tel. 708-849-5500.

A. † A.

ČESLOVAS NORKUS

Gyveno Los Angeles, CA. Po ilgos ir sunkios ligos mirė 1999 m. rugsėjo 30 d., sulaukęs 77 metų.

Gimė Lietuvoje, Tauragėje.

Liudėsyje liko žmona Ona, penki sūnūs su šeimomis, brolis Viktoras, gyv. Toronte, daug draugų ir giminių Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

Los Angeles mieste išgyveno 45 metus, daug dirbo ir aukėjo lietuviškoms organizacijoms ir Šv. Kazimiero lietuvių parapijai.

Po gedulingų pamaldų Šv. Kazimiero bažnyčioje, Velionis Česlovas palaidotas Forest Lawn kapinėse, Glendale, CA.

Liūdinti šeima.

A. † A.

dr. DOMUI GIEDRAIČIUI

mirus, žmonai JADVYGAI, dukroms AUDRAI ir RŪTAI su šeimomis, vaikaitiams, giminėms bei artimiesiems reiškiam gilią užuojautą ir dalinamės jų liūdės.

Alfa ir Vytautas Budrioniai

Aldona ir Gedas Griniai

Birutė ir Algis Kerniai

Edvardas Lapas

Dana ir Vytautas Mažeikos

Aldona ir Pranas Mažeikos

Vida Sabienė

Irena ir Mečys Šilkaičiai

Dana Švedienė

Grazina ir Antanas Viktorai

Mielam draugui

A. † A.

DOMUI GIEDRAIČIUI

iškeliavus Amžinybėn, mielą žmoną JADVYGĄ, dukras AUDRONĘ ir RŪTĄ su šeimomis bei visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu dalinamės netekties skausmu.

Roma ir dr. Danielius Degėšiai

Emilija Kiaunienė

Marija ir Kurt Kuhlmanai

Dalia ir Edmundas Remiai

Danutė ir Liutaveras Siemaškos

Aldona ir Juozas Šulaičiai

Vida Tumasonienė

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGA“.
„DRAUGA“ atmintime savo testamentą.



LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGA IŠEIVIOJE CENTRO VALDYBA THE NATIONAL GUARD OF LITHUANIA IN EXILE INC. EXECUTIVE BOARD

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS 80 METŲ ĮKŪRIMO IR 45 METŲ ATSIKŪRIMO TREMTYJE SUKAKČIŲ MINĖJIMO

PROGRAMA

ŠEŠTADIENIS - spalio 23 d.

MINĖJIMAS - BANKETAS

6:00 val. vakaro

Čikagos laiku

Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės namuose

2417 West 43 St.

Chicago, IL 60632.

Tel. 773-376-0551.

Pagrindinis kalbėtojas L. Š. S. išėivijoje

Garbės Vadas prof. Vaidievis Mantautas

Banketo kaina \$15.00.

Del bilietų kreipkitės pas

Juozą Bagdžių

7243 So. Richmond St.

Chicago, IL 60629.

Tel. 773-434-3713.

SEKMADIENIS - spalio 24 d.

10:00 val. ryto šv. Mišios Jaunimo centro Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje.

Šv. Mišias celebruos Jo ekselencija vyskupas Paulius Baltakis, koncelebruos L. Š. S. išėivijoje vyriausias kapelionas Alfonsas Babonas ir kiti kunigai.

Šauliai dalyvauja su vėliavomis.

Po šv. Mišių pabendravimas ir atsisveikinimas su svečiais Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės namuose.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Akademinių Skautų sąjūdžio Akivaizdus suvažiavimas, paminėti ASS 75 metų Jubiliejų, šaukiamas š.m. spalio 15-17 d. Visi nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti pagrindiniame suvažiavime ir suaktyvėjusioje šeštadienio, spalio 16 d. Registracijos pradžia šeštadienį 8 v.r. Comfort Inn Conference Center, 8800 West 195 Street, Orland Park, IL. Šventėje – vakarone pasirodys „Antras kaimas“ su nauja kūryba, o šokiams gros šaunūs „Žaibo“ orkestras. Del vietų ir informacijos skambinkit Ramūnei Papartienei (708) 482-0224, arba Rimantui Griškeliai, tel. (630) 655-2485. Narius, neturinčius transportacijos, ar negalintius vairuoti, galime atvežti ir parvežti, tik prašoma nedelsiant skambinti fil. Richardui Chiapetta (708) 839-4485 ir susitarti del laiko ir sąlygų.

Lietuvos Respublikos garbės konsulas Vaclovas Kleiza savo pranešimą „Sutartinai dirbkime Lietuvai“ skaitys XIII Amerikos kongrese, kuris vyks spalio 23-24 d. Jaunimo centre, Čikagoje. Be V. Kleizos, kongrese kalbės ir LR konsulas Giedrius Apuokas, ALTO atstovas Vašingtone Algirdas Rimas, Lietuvos Genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorė Dalia Kuodytė, Grožydas Lazauskas, Pilypas Narutis, Povilas Žumbakis ir kt. Kongreso atidarymas – 10 val.

Arvydas ir Nelė Paltinai bei Eugenijus Ivanauskas, neseniai surengę didelę koncertinę kelionę po Lietuvą, atvyksta į Čikagą. Jų atliekamų estradinių dainų koncertas rengiamas lapkričio 7 d. 3 val.p.p. Jaunimo centre. Rengia ir kviečia Amerikos lietuvių radijas.

Giedrius Subačius savo paskaitą „Lietuvių kalbos praeitis, dabartis ir ateitis“ skaitys Ateities savaitgalio metu sekmadienį, spalio 24 d. Paskaita vyks Ateitininkų namuose Lemonte. Smulki Ateitininkų savaitgalio programa skelbiama spalio 16 d., šeštadienio, „Draugo“ numeryje.

Prisidėkime prie lietuvių televizijos išlaikymo! Lietuvių televizijai paremti spalio 24 d. 12 val. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje saleje ruošiami pietūs. Linksma programą atliks „Antras kaimas“. Vietas užsisakykite, skambindami Aldonai Palekienei tel. 708-448-7436. Pietūs ruošia ir visus dalyvauti kviečia Amerikos lietuvių televizija ir PLC renginių komitetas.

Čikagos Newberry bibliotekoje yra nemažai senų lituanistinių ir prūsinčių knygų. JAV LB specialus komitetas išleido katalogą, kurio redaktorai – Giedra ir Giedrius Subačiai. Šio katalogo sutiktuvės spalio 23 d. 11 val. rengia Newberry biblioteka (60 West Walton Str.). Čikagos ir apylinkių tautiečiai kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Jaunieji kūrėjai – Vainis Aleksa, Virginija Aleksandra-čiūtė, Dijana Giedgaudaitė, Nijolė Gražulienė, Daiva Karuzaitė, Sigita Lukauskaitė, Ramona Lukauskaitė, Ričardas Spitrys ir Vilija Vakarytė skaitys savo kūrybos eilėraščių, o dainininkė Dalia Polikaitytė-Lietuvninkienė, smulku akompanuojant Nerijui Aleksai, dainuos Vainio Aleksos sukurtas dainas „Pavasaris rudenį“ jaunųjų poetų eilėraščių vakare. Šią jaunųjų kūrėjų kūrybos šventę penktadienį, spalio 15 d., 7 val. vak. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje ruošia Lietuvių rašytojų draugija. Programą praves aktorė Audrė Budrytė. Visi kviečiami atsilankyti. Juo didesnis klausytojų būrys, tuo didesnis paskatinimas jaunimui vystyti savo talentus. Neapvilkiname jaunimo. Dalyvaukime visi, ypač laukiamas jaunimas.

Fil. Liūda Rugienienė, JAV LB Komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo narė ir LB Michigan apygardos pirmininkė, skaitys paskaitą Akademinių Skautų sąjūdžio 75 metų Jubiliejiniame suvažiavime šeštadienį, spalio 16 d., vyksiančiame Comfort Inn Conference Center, 8800 West 195 St., Orland Park, IL.

Kauno choro „Kamertonas“ dirigentas Algirdas Viešulys savo dainininkus puikiai paruošė ir 1996 metų F. Schubert tarptautiniam chorų konkursui Vienoje, ir 1998 metų II Pasaulio lietuvių dainų šventei. „Kamertonas“ į Čikagą atvyks spalio 17 d. Tą patį dieną 3 val.p.p. Jaunimo centre dainininkai surengs vienintelį savo koncertą, pavadintą „Gintaro lašelį tau nešu ant delno“. Atvykite pasiklausyti gražių ir gan retų lietuviškų dainų! Bilietus jau galite įsigyti „Seklyčioje“.

Rytoj, spalio 14 d., 3 val. p.p. City Hall (Room 201A, 121 N. LaSalle, Chicago IL) šaukiamas susirinkimas, kuriame bus aptariamas 1996 m. Nelegalių imigrantų aktas (1996 Illegal Immigrants Reform and Immigrant Responsibility Act arba IIRAIRA). Susirinkime bus kalbama, kaip šis 1996 m. aktas paveikė legalių imigrantų gyvenimą, kokios šio nutarimo neigiamos pasekmės. Susirinkime dalyvaus J. Čikagos miesto valdžios atstovai, po to vyks spaudos konferencija. Bus išklausti gyventojų skundai, o taip pat bus priimami raštiški pareiškimai, pasiūlymai. Daugiau informacijos tel. 312-744-1098.

Cicero Šv. Antano parapijai paremti spalio 17 d. tuoj po lietuviškų šv. Mišių rengiamas cepelinų pietūs. Cicero apylinkės LB valdyba visus kviečia į parapijos salę pasivaikinti skaniais valgiais. Nuoširdžiai kviečiame ir kitų apylinkių lietuvių atvykti į mūsų parapijos šv. Mišias, o po šv. Mišių užsukti į salę ir maloniai praleisti popietę.

JAV LB Kultūros taryba rengiasi pagerbti išeivijos kultūrininkus. Premijų šventė įvyks lapkričio 14 d., sekmadienį, Jaunimo centre, Čikagoje. Programoje – premijų įteikimas (mecenatas – Lietuvių fondas), meninė programa, kurią atliks muziko Dariaus Polikaitio vyrų oktetas, ir vakariene. Bilietų į šventę galima įsigyti, paskambinus tel. 708-562-1448.

Čikagos lituanistinei mokyklai reikia jaunesniųjų klasių mokytojų, tautodailės mokytojų ir akompaniatoriaus. Skambinkite mokyklos vedėjai Jūratei Dovilenei tel. 630-832-6331.



Redaguoją J. Plačas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629



Jau atejo rudenelis...

PIEŠINĖLIS

Iš pat ryto, iš pat ryto, Vos tiktai prašvinta, Viens po kito, viens po kito Medžių lapai krinta.

Šėmas rūkas tingiai plauko – Lingo, vai tai lingo! Ir ant pievos, ir ant lauko Žalios spalvos dingio.

Aš nupiešiu žalią kiemą, Žalią beržynėlį. Vasara gyvens per žiemą Mano piešinyje.

Justinas Marcinkevičius

LIŪDNA SUKAKTIS

Spalio mėnesio devintą dieną suėjo 79 metai nuo Vilniaus užgrobumo. Gal šiandien ta sukaکتis mažiau aktuali, nes Lietuva laisva ir nepriklausoma valstybė su sostine Vilniumi. Istoriniai įvykiai, ar jie būtų linksmi, ar liūdni yra prisimintini. Lenkai istoriniais laikais buvo nedraugiški Lietuvai, jie tokie yra ir šiandien. Tai matome skaitydami lietuvišką spaudą. Jie negrąžino Lietuvai visų užgrobtų žemių, daro daug sunkumų lietuviams gyvenantiems tose žemėse, kelia nepagrįstus reikalavimus Vilniaus krašte, ypač švietimo srityje. Lietuviai stengiasi kaimyniškai su gyventi, tačiau to kaimyniškumo mažai sulaukia iš jų pusės. Kokios nebūtų sąlygos, gyventi reikia, bet pasiguosti ir ne pro šalį.

Redaktorius

MINTYS PAGALVOJIMUI

Lietuvių tauta, kurdama savo dainas ir pasakas, kryžius, bažnyčias, raštuotus audinius, medžio puošniuosius apyvokos reikmenis, medžio raizinius ir skulptūras, per tiek amžių ir nevilčių išliko gyva.

Iš šių dvasinių turtų sau stiprybę ir gyvybę sėmė done-lačiai, rezos, poškos, valandai, kudirkos, basanavičiai ir nepriklausomybės kovų savariai. Nelikime apsirovę ir palikime ateities kartoms ne savo mirties testamentą, bet ateities lietuvių gyvybei palai-kyti būtinas lietuviškosios dvasios kultūrinės vertybes.

Man tebeatrodo, kad mūsų tremtinio arba emigranto pasirinktas kelias visų pastangomis gali būti paverstas tautai išganinga misija.

Vytautas K. Jonynas žymus menininkas, profesorius, daugeliu žymenų apdovanotas.

AŠ TIKIU Į DIEVĄ

Žmogus yra ne tik homo sapiens, bet ir homo religiosus. Tik religija yra uztikrinantis metodas žmogaus dvasinei ir doringei raidai skatinti ir vykdyti.

Dr. Domas Jasaitis

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoją J. Plačas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

GALVOSŪKIS Nr. 1



(Žiūrėkite piešinėlį). Sujungę skaitlines sužinosite, kas yra pasislėpus šiam piešinyje. (5 taškai)

GALVOSŪKIS Nr. 2

Kuri spalva yra tamsesnė: žalia ar juoda? (5 taškai)

GALVOSŪKIS Nr. 3

Aš esu visų mokslų ir žinių šaltinis. Jei dvi pirmąsias rai-des nubrauksi ir kitas dvi pri-rašysi, gražų skambantį balsą girdėsi. O jei trečią raidę pa-keisi kita ir gale dar vieną pri-rašysi, apsaugą nuo blogo oro turėsi. Kas aš? (5 taškai)

GALVOSŪKIS Nr. 4

(Žiūrėkite piešinėlį)



Raskite šiuose piešinėliuose 9 skirtumus. (5 taškai)
P.S. Galvosūkių konkurso taisyklės yra paskelbtos praėjusios „Tėvynės zvaigždutės“ savaitės laidoje.

GALVOSŪKIS Nr. 5

A. Kurio greičiu lekia lengvojo kulkosvaidžio iššauta kulka? B. Surasykite bent trijų vietovių vardus, kurie baigiasi galūne ...čius. C. Kelios knygos Šv. Rašte yra pavadintos moterų vardais? D. Kas iš gyvūnų ir kas iš augmenijos turi primityviausią gyvybės formą? E. Spektro spalvų tarpe matome juodą liniją. Ką jos mokslui sako? Atsiuntę kun. dr. E. Gerulius. Už visus teisingus atsakymus skiriama 10 taškų, o už dalinius atsakymus – Tik 5 taškai.

PAGALVOKITE Nr. 19 ATSAKYMAI

1. Dabartinis jūrų laivynas turi 74 arba 183 laivo kapitonus. Iš jų 24 arba 37 lietuviai, o kiti nelietuviai. Pirmuosius skaičius nurodo „Darbininkas“ Nr. 34, 1996 IX.6. Antruosius numerius nurodo „Mažosios Lietuvos fondo aplinkraštis“ 20 psl., Montreal, 1997. 2. JAV šalies prezidentą ir viceprezidentą išrenka Rinkiminė kolegija (U.S. Electoral College), kurią sudaro 583 nariai. (E. Brit. 8-120-127, Chicago, 1968). 3. Ilgiausia upė, tekan-ti tik Lietuvos teritorijoje, yra Šventoji. Jos ilgis 249 km. Ji prasideda Zarasų-Rokiškio-Utenos trikampyje ir įteka į Nerį prie Jonavos. 4. Girnės. 5. Vėjas. 6. 1. Leliją, 2. tulpę, 3. narcizas, 4. gvazdiką, 5. bijūną, 6. astrą, 7. kardelį, 8. jurginą, 9. rutą, 10. papartį, 11. rožę. 7. 1. Hidrologija, 2. Andersonas, 3. Medvėgalis, 4. Linkolnas, 5. Edisonsas, 6. Tauragė, 7. Aitvaras, 8. Sei-

nai. Žemyn: Hamletas. 8. Tų didžiųjų jau nėra, bet yra mažų, labai panašių į didžiuosius.

ASILAS IR GALAI

Kas nelaimingas gimė, tas ne tik gyvenimą be džiaugsmo nugyvena, bet ir po mirties likimo lemtą vargo dalį dar atsiima.

Kibėlės maldininkai, vaik-tinėdami po žmones ir sau uždario iškodami, vedžiojo asilą, kuris jų mantą (turtą) tempdavo. Kai tas nuo vargo ir lazdu nusibaigė, iš odos maldininkai bėgną dirbdinos. Kąkoks praeivis juos užkalbino: „Kur asilas, kurį mylėjot? Kas gi atsitiko jam?“ – „Tikėjosi ramybės, vargšas, po mirties, tačiau kaip gyvas, taip ir miręs bus jis mušamas“.

Fedras

Miške šventė. Jubiliejinis kiško gimtadienis. Nutarė jį pasveikinti ir vilkai. Sukūrė pasveikinimo tekstą. O kaip pasirašyti? „Vilkai“, „Grupė vilkų“ ar „Vilkų gauja“? Pagaliau nusprendė: pasirašė „Draugų gauja“.

— O kodėl, seneli, rožės tokie gražūs žiedai ir tokie skaudūs spygliai?

— Rožę Dievulis tokių sukūrė.

— O negalėjo be spyglių sukurti?

— Matyt, Dievas nuo pasaulio pradizios žinojo, jog rožės žiedai bus Marijai skirti, o spygliai – Jėzuso vainikui. Ar supratai?

— Kad nelabai...

— Palūkėk, Juozuli, užaugs ir suprasi. Viskam – savas metas.

— Na, gerai, palūkėsiu... Dar pasakyk, kas lakstingala taip gražiai sukti išmokė?

— Gal lakstingala ne žemės paukštėlis? Gal pavasaris ją iš dangaus sodų atneš? Nežinau, vaikeli, tai – Dievo paslaptis...

— Na, gerai, tada pasakyk, kodėl karosėlis vandenį neuždusta?

— Gal, kad vandenį gimė?

— O kaip tada su laumės žirgelio? Aš pats ne sykį regėjau, kaip jis vandenį prie ajero stiebo prilips tūno, o vieną rytą, žiūrėk, išniręs ima ir nuskrenda. Kaip čia yra?

— Nežinau, Juozuli, jau mano mintys susipainiojo. Aš pavargau. Žiūrėk, ir saulelė nusileido. Ar ne laikas mudviem pogulio?

— Gal ir laikas... ir aš pavargau, tiek sužinojęs...

— Nusiprausk nosį, Juozuli, ir – į patalul!

— Kad mano nosyje – rožės kvapas, negaliu prauštis.

— Na, negali tai negali...

— Labos nakties, seneli...

— Saldžių sapnų...

Leonardas Gutauskas

— Kodėl tu melavai, kad turi dvi seses?

— Bet tai teisybė!

— O tavo sesė sakė, kad turi tik vieną!

— Man vakar mama nupirko naujas kelnės.

— Tai kodėl tu jų neapsimovėi?

— Kaipgi? Štai jos!

— Bet... argi naujos šitos purvinos, dėmėtos kelnės?

— Aš juk sakiau, jas mama man nupirko vakar...



Jubiliejinėje „Draugo“ šventėje, vykusią rugsejo 26 d. Martinko pokylių saleje. Iš kairės: Roma Norkienė, Zita Cienienė, Judita Raziūnienė, Sylvija Krumplienė, Irena Draugienė, Virginija Saulienė. Nuotr. Bernard Kordell

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-8742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Pinigai, suinteresuoti persikraustymas Lietuva per TRANSPAK
Draugo, 9 v.r. iki 1 v.p.p.
Darbo val. 9 v.r. iki 5 v.v.
Tel. 1 773 838 1050

• Šiais metais sukaunka ALRK Moterų sąjungos 85 metų gyvavimo jubiliejus. Kviečiame visus pabendrauti su mumis. Bus skanūs pietūs, graži programa. Vyks sekmadienį, spalio 17 d., 1:00 val. p.p. Mayfield restorane, 6072 S. Archer Ave. Pietų kaina 15 dol. Del vietų skambinti iki spalio 14 d. Tel. 773-582-7452 vakarais.

773-585-9500